

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za in-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Preskrbite gorjancem kruha!

Pomlad prihaja v deželo in z njo vpraša-
nje, kako pomagati najbednejšemu in žal
prav številnemu delu našega kmečkega pre-
bivalstva — gorjancem. Dokler je bilo še
kaj lesa in je imel ta tudi vedno odjemalce
in primerno ceno in se je moglo vsako le-
to nekaj iztržiti za repe iz hleva, je mogel
gorjanec z izkupičkom od lesa in žvine do-
kupiti nekaj žita in masti, ki ju ni mogel do-
biti iz svojega obrata. Toda že v teh »do-
brih starih časih« je bilo življenje naših gor-
jancev težavno. Danes sta povsem odrekla
oba glavna vira za življenje gorjancev in tr-
ka na vrata neizbežen glad. Prastare in za-
to izrojene žitne sorte ne morejo dati do-
volj pridelkov, ki so v teh krajih po vrhu
tega še izpostavljeni toči.

Tudi v drugih državah prede huda gorjan-
cem. Zlasti v Avstriji, kjer se prav resno
brigajo za te bednike. Tako je na primer
Kmetijska družba za Štajersko v Gradcu
pravkar brezplačno razdelila med 8000 gor-
jancev prvovrsten semenski krompir. Pri
tem sta jo vodili dve misli: preskrbeti gor-
jance z dobrim nadomestkom za žito in jim
pomagati obenem, da bodo mogli s krom-
pirjem zrediti tudi potrebne svinje za mast.

Da ne bo kakšen papirnat strokovnjak vihal
svetlega vsevednega nosu, češ, da so to le
prazni poizkusi, pripominjamo, da je izvedla
štajerska Kmetijska družba pred tem kora-
kom večletne poizkuse, ki so se odlično ob-
nesli.

Beda naših gorjancev je še hujša kakor
tovarišev onkraj meje, podnebne in talne
prilike za gojitev krompirja pa so po na-
ših hribih dosti ugodnejše. Sodimo zato, da
ravnamo prav, če opozorimo bansko upra-
vo kakor tudi vse naše strokovne kmetij-
ske organizacije, naj sledijo zgledu sosedne
kmetijske ustanove in nemudno ukrepejo
potrebno, da dobijo še to pomlad naši gor-
janci seme za novodobni kruh — krompir.
Opozorili bi pri tem še na eno važno okol-
nost, in sicer na to, da bi ne bilo treba pri
tej akciji nikomur ničesar žrtvovati, da ne
bo izgovorov zaradi denarja. Semenski
krompir bi se naj gorjancem samo posodil
do jeseni. Ko bi ga na jesen vrnili, bi imeli
na razpolago v tem gorjanskem krompirju
izboljšano semensko blago. Znano dejstvo je
namreč, da krompir iz višjih leg daje v dol-
lini obilne pridelke. Naša pomoč gorjan-
cem bi tako prinašala vsako leto obilno
povračilo vsemu našemu kmetijstvu.

Ureditev zbiranja prostovoljnih prispevkov in prosjačenja

Notranji minister je pred kratkim izdal
naredbo o zbiranju prostovoljnih prispevkov.
Pod tem se razume vsako javno zbiranje pri-
spevkov v denarju ali blagu, namenjeno v do-
brodelne ali društvene svrhe kakor tudi vsa-
ko javno zbiranje prispevkov in miloščine za
omiljenje gospodarske stiske in bede (pro-
sjačenje). Javno zbiranje prostovoljnih pri-
spevkov je dovoljeno samo po odobritvi pri-
stojnega oblastva splošne uprave. Brez po-
sebnih odobritve je dovoljeno zbiranje prosto-
voljnih prispevkov po cerkvah in molitnicah
priznanih veroizpovedi v verske dobrodelne
svrhe kakor tudi javno zbiranje prostovolj-
nih prispevkov, ki jih zbirajo društva, poob-
laščena v to s posebnim zakonom. Ta društva
pa morajo poprej prijaviti zbiranje pristoj-
nemu oblastvu splošne uprave. Dovoljenje za
prosjačenje se bo dajalo poedincem samo iz-
jemno in omejeno bo navadno na domačo ob-
čino; le v izjemnih primerih bo dovoljeno
prosjačenje tudi na področju sreza ali baho-
vine. Zaradi tatvine, sleparstva in poneverbe
kaznovani, dalje postopači in pijanci kakor

tudi oni, o katerih se domneva, da bi prosja-
čenje zlorabili v kaznive svrhe, po obstoječih
predpisih ne morejo dobiti dovoljenja za pro-
sjačenje. Dovoljenje mora biti opremljeno s
fotografijo dotičnega, ki ima pravico zbir-
anja prostovoljnih prispevkov. Prestopki pro-
ti določbam te naredbe se kaznujejo z denar-
no globo 10 do 500 Din v korist državne bla-
gajne, v primeru neizterljivosti pa z zapo-
rom od 1 do 10 dni.

Naši podeželjani bi bili zadovoljni, če bi se
s temi predpisi odkrižali postopačev, ki si
včasih kar kljuko podajajo. Samo bo to ured-
bo težavno izvajati, ker je med berači vse
preveč drznih postopačev, ki bodo z grožnja-
mi še dalje izsiljevali milodare. Takih izsilje-
valcev si tudi skoro nihče ne upa javiti
orožnikom, ker se boji maščevanja.

Poleg gornje uredbe bi bila umestna tudi
uredba, ki bi odpravljala kročnjarsstvo s ta-
kim blagom, ki ga dobiš v trgovini. Saj ti
kročnarji iz Bosne in Dalmacije naposled ni-
so nič drugega kakor berači v lepši obliki.

Nekaj važnih amandmanov

Splošna pooblastila

Na seji narodne skupščine ob zaključku pro-
računske razprave je večina odobrila k finanč-
nemu zakonu večje število amandmanov (iz-
preminjavalnih dopolnil) izmed katerih jih ne-
kaj navajamo:

Finančni zakon vsebuje pooblastilo vladi,
da lahko izda uredbo z zakonsko močjo v
svrhu ureditve in olajšanja gospodarskih raz-
mer v državi in v svrhu pospeševanja gospo-

darske delavnosti.

Obnovljeno je tudi pooblastilo vladi, da lah-
ko izda uredbo z zakonsko močjo o spremem-
bah in dopolnitvah zakona o tisku, društve-
nega zakona in zakona o volitvah poslancev
v narodno skupščino, vendar pa v soglasju s
posebnima odboroma narodnega predstavništv-
va.

Nove točilne takse

Določbe taksne tarife št. 62. zakona o tak-
sah se izpreme in se glase: 1. Za točilno
pravico na drobno in debelo se plača na ra-
čun točilne takse: a) v Beogradu, Zagrebu,
Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku, Sa-
rajevu, Splitu, Subotici, Skoplju, Nišu in Ši-
beniku za vsakega pol leta po določenih ka-
tegorijah po 1500, 1000, 750, 500, 300 in 200
Din, b) v krajih nad 15.000 prebivalcev za
vsakega pol leta po kategorijah 1000, 750, 500,
300, 200 in 150 Din, c) v krajih, ki imajo do
15.000 prebivalcev za vsakega pol leta po
kategorijah 750, 500, 300, 200, 150 in 100 Din,
č) v krajih, ki imajo do 2000 prebivalcev
za vsakega pol leta po kategorijah 500, 300,
200, 150, 100 in 50 Din.

Banovinska trošarina na vino in žganje

Finančni minister se pooblašča, da lahko
po predlogu posameznih banovin odobrava za
področje dotične banovine uvedbo banovin-
ske trošarine na vino in žganje, ki pa se pla-
čuje šele takrat, ko se blago stavi v promet
in rabo. Trošarino plača oseba, ki vino, od-
nosno žganje, kupi od pridelovalca ali ga do-
bi na kak drugi osnovi. Banovinske trošarine
ne plačajo pridelovalci za ono količino, ki jo
potrebujejo za domačo potrebo. Za vsako odr-
aslo osebo družine in služinčadi se računa za
lastno potrebo 100 l na leto, ako gre za naj-
več 8 oseb, za vsako nadaljnjo odraslo ose-
bo pa po 50 litrov letno. Pridelovalci žganja
ne plačajo banovinske trošarine na žganje za
domačo potrebo, pri čemer se računa na vsa-
ko osebo, staro nad 18 let, letno po 25 hekto-
litrskih stopinj za preko pet oseb pa 50 hek-
tolitrskih stopinj letno. Osebe ki proizvajajo
žganje iz sirovin lastnega pridelka in se ne
bavijo s trgovino ali prodajo žganja, ne pla-
čajo banovinske trošarine na vino ali žganje
za lastno porabo. Finančni minister bo s po-
sebnim pravilnikom predpisal podrobnejše do-
ločbe in način pobiranja banovinske trošari-
ne.

Učiteljske stanarine

Dolžnost plačevanja vseh stvarnih potreb
za vzdrževanje osnovnih šol in za stanarine
učiteljem se prenese od pristojnih šolskih ob-
čin na banovine. O tem bo izdana še poseb-
na uredba. Ta pa se ne nanaša na mestne
občine.

Nova porazdelitev občin in srezov

Notranji minister se pooblašča, da v roku
šestih mesecev predpiše uredbo z zakonsko
močjo o spremembi področja mej in sedežev
posameznih srezov.

Notranji minister se pooblašča, da v roku
šestih mesecev izda uredbo, po kateri lahko
v dobi šestih mesecev po uveljavitvi tega
zakona izpremeni meje in sestavo občin,
ustanavlja nove občine, izvede novo sesta-

vo, izloči posamezne kraje iz ene in dodeli drugim občinam. Po tej uredbi se lahko osnujejo tudi občine, ki bodo imele manj kot 3000 prebivalcev, kakor določa zakon o občinah.

Do prihodnjih rednih občinskih volitev se lahko volitve po členu 31. zakona o občinah s pristankom notranjega ministra izvedejo v roku šestih mesecev po razpustu občinskega odbora.

Zagotovilo o pravični razdelitvi dobav premoga železnicam

Te dni se je vrnilo v Trbovlje odposlanstvo naših rudarjev, ki je v Beogradu na odločilnih mestih posredovalo zaradi dobav premoga državnim železnicam slovenskih premogovnikov. Rudarji so v Beogradu posetili prometnega ministra g. dr. Spaha, ministra za gozdove in rudnike g. Jankovića, ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. Cvetkovića in oba slovenska ministra gg. dr. Korošca in dr. Kreka.

Zastopniki rudarjev so ministrom obrazložili težavno stanje slovenskih premogovnikov, ki je nastopilo zaradi znižanja dobavnih količin in cen premoga za državne železnice. Zadnja leta so rudarji poleti delali komaj po 11 do 12 dni na mesec in če bi se dosedanje količine še nadalje zniževale, bi postale razmere v premogovniških nevzdržne. Letos se je število šihov zaradi mile zime močno skrcilo že zdaj na pomlad.

Rudarsko zastopstvo je dobilo od ministrov zagotovilo, da bodo upravičene želje slovenskih rudarjev pri novi razdelitvi dobav premoga za prihodnje proračunsko leto upoštevane.

Prihodnje dni se bodo začela med zastopniki zasebnih premogovnikov in upravo državnih železnic pogajanja za sklenitev nove pogodbe glede dobave premoga državnim železnicam. Spričo obljub gg. ministrov kaže, da se je vlada vendarle odločila izvršiti korenito preobnovo načina, po katerem so se doslej razdeljevale dobavne količine državnim železnicam. Ta način, ki je bil vseskozi krivičen, je dolga leta vznemirjal naše ubogo premogovniško delavstvo, ki je bilo zaradi skrcenega obratovanja premogovnikov že tako hudo prizadeto, pa je živelo v neprestani bojazni, da izgubi še ta košček kruha.

vpliv tudi na ostale sejme in trge. Prekupčevski si najbrž ne bodo več upali tako izkoriščati živinorejcev.

Istega dne je posebno odposlanstvo zastopnikov Kmečke sloge posetilo v Zagrebu načelnika mestnih uradov. Erberja in mu predložilo resolucijo, v kateri zahteva, naj občina pozove na razgovor o novih pravilih za trgovanje z živino tudi kmete kot stan. Občina je tej njihovi zahtevi ugodila. Dajle bodo kmetje izkušali doseči, da bodo morali nakupovalci živine imeti posebne obrtne liste in da se bo vršilo strožje nadzorovanje nad uvozom mesa v Zagreb.

Politični pregled

Narodna skupščina je prejšnji teden sprejela državni proračun za l. 1936/37., ki je prišel zdaj v razpravo še v senatu.

Proračunska razprava v senatu se je začela

v ponedeljek in je finančni odbor senata splošno razpravo tudi ta dan končal. Podrobna razprava v finančnem odboru senata se je začela v torek. Ko bo končana, se sestane k razpravi celotni senat.

Vkorakanje nemškega vojaštva v porenški pas, ki bi po lokarnski pogodbi ne smel imeti vojaštva, je

zelo poostiril že tako napeti politični položaj v Evropi

Na francoske proteste zaradi kršenja lokarnske pogodbe je nemški državni kancelar Hitler ponujal pogodbo o nenapadanju za 25 let in izjavljal, da je Nemčija storila ta korak le zaradi tega, ker zahteva enakovrednost z drugimi državami in ker smatra rusko-francosko pogodbo za naperjeno proti njej. Zasedla pa da je le svoje ozemlje in da nima nikakih napadnih namenov.

Na povabilo sveta Društva narodov, ki zaseda v Londonu, je Nemčija izjavila,

da pride nemško odposlanstvo v London

in se bo v svetu Društva narodov udeleževalo razprav o francoski in belgijski pritožbi. V Londonu smatrajo, da se je s tem položaj znatno izboljšal, in menijo, da je prišlo med Francijo in Nemčijo že do zblizanja, čeprav le neznatnega. Slej ko prej

Huda borba za pravične cene živini na Hrvatskem

Mnogo smo že poročali o tem, kako vodijo hrvatski kmetje borbo za dvig cene goveje živini. Ker se pa med podeželani ne opaža zmerom soglasje, ki je v takih primerih za doseg uspeha potrebno, prihaja čisto tudi do prepirov med kmeti samimi in nakupovalci živine. Huda opomin prekupčevalcem je bil dogodek, ki se je pripetil na sejmu v Ivaničgradu. Neki kmet in prekupčevalec sta se pogodila za tele, ne da bi ga pretehtala. Tik pred zaključkom kupčije pa so nastopili zastopniki Kmečke

sloge in ugotovili, da je cena prenizka. Iz prepira je nastal pretep, v katerem je prekupčevalec navalil na kmeta in na enega izmed zastopnikov Kmečke sloge. Tega je obdelal tudi z nožem tako hudo, da je za poškodbami umrl. Kmetje so tedaj planili na prekupčevalca in so orožniki, ki so prekupčevalca aretirali, komaj potirili razjarjeno množico.

Ta dogodek je na prekupčevalce tako vplival, da so se skoro do zadnjega umaknili s sejma. Imel pa bo dogodek gotovo svoj

Ivan Slivnik:

17

Usodna žena

Beatrika je spet zavzdihnila. »Viktor mi ugaja mnogo bolj. Elegantnejši je in finejši; nerada bi se ga odrekla kar tako — za čast, da se smem imenovati gospa Žitkova.«

Gospa Sibila je skomignila z rameni. »Viktor je res fina prikazen. A ni ti ga treba biti žal: ob tako zanimivem možu obledi najlepša žena in ne pride dovolj do veljave. V Žitku boš imela vsaj učinkovito ozadje.«

Beatrika je uvidela vse to, ali vendar je bila kaj nezadovoljna. »Pamet je prva, mama: to se ve, da Žitka ne bom odbijala. Viktorja pa kljub temu ne opustim povsem. Morda se mi vendar posreči obnoviti čuvstvo, ki je že poganjalo v njegovem srcu. To hočem in moram doseči. Morda poizkusim sedaj z ljubosumnostjo. Na veselici bom na vso moč kokerirala z Žitkom. Tako ubijem dve muhi na mah.«

Gospa Sibila je odobrila ta bojni načrt. Nato je začela Beatrika tožiti Janka, kako jo je oviral, da se ni mogla pridružiti Romani in Viktorju na obhodu po tovarni.

»Sploh je postal neznosen paglavec; jez me, kjer me le more. Njegov najnovejši trik je ta, da se dela naravnost zaljubljenega v Romano. Ali še nisi opazila? Streže ji in dobriča se ji, kakor ve in zra. Tega prej ni bilo.«

Gospa Sibila se je zasmejala.

»Morda ji hoče izvabiti višjo razpoložnost. A dvomim, da bi imel kaj uspeha s tem.«

»Jaz tudi. Prav za prav pa ne verjamem, da bi gojil tako preproste namene. Veš, s kakšnimi načrti se ukvarja zdaj? Danes mi je povedal.«

»Nu?«

»Sklenil je, da ne bo studiral prava, ampak kemijo.«

»Kemijo? Nezmisel! Saj vendar ve mojo željo, da naj studira pravo.«

»Mislim, da se za njo ne meni bogve kaj. Pravil mi je, da ga hoče Romana po dovršenih studijah nastaviti v tovarni, in da postane kasneje vodja kemičnega oddelka. Zdi se, da ima obsežne načrte o povečanju tovarne.«

Gospa Sibila se je zamislila.

»Nu, prav za prav bi ta njegova misel ne bila baš neumna. Kdo ve, kaj fant namerava. Kasneje bo dobil kaj voliva nanjo. V čimernem trenutku bi se dalo to izriniti.«

»Nikar ne misli, da stori Janko nama na ljubo le najmanjšo stvar. On skrbi zase, za nikogar drugega ne.«

»Dobro, pa naj. Tako bom vsaj rešena brige zanj.«

Drugi dan je povedal Viktor pri obedu, da mora konec tedna odpotovati za dva dni, potem pa se zopet vrne.

Beatrika je prisluhnila. Zvedavo ga je pogledala, odgovorila pa le par obžalovalnih besed.

»Naše veselice se pač že udeležiš?« je vprašala gospa Sibila.

»Vsekakor«, je odgovoril on.

Romana je molčala. Srce se ji je bolešno skrčilo, ko je omenil potovanje, zakaj mislila je, da se hoče le izlepa spraviti odtod.

Ko pa je rekel, da pride gotovo na veselico, se je na tistem oddehnila.

Viktor je zopet prav živahno govoril z njo; in preden se je poslovil, je dejal, tako da ga ostali niso slišali:

»Ali boste hudi, če pridem jutri zopet v tovarno? Glava mi je polna vsakovrstnih načrtov; zato bi si hotel še enkrat natanko ogledati velik laboratorij.«

Z mimno prijaznostjo je sklonila glavo. »Pridi, kadar vam drago, gospod inženjer.«

»Rad bi se tudi pomenil z vami o tem in onem,« je povzel.

»Najdete me v mojem zasebnem kontorju,« je rekla Romana.

Drugi dan se je Viktor res odpeljal v tovarno. Kradoma je odšel iz hiše ter najel spetnjo izvoška.

Samo Kaluta-Baj je vedel, kam se je odpravil gospodar. A njemu je bil naročil Viktor strogo molčanje.

Beatrika se je dolgočasila v svojem salonu in tuhtala, kaj bi bilo neki moglo zakriviti Viktorjevo izpremembo. Drugače se ji je izneveril le redko za kako minuto, zdaj pa ga je videvala jedva še pri obedu. To jo je silno jezilo. Spričo tega ogibanja je bilo škoda misliti na zavzetje izgubljene postojanke.

Zdaj je sedel — tako je menila ona — spet sam v svoji sobi, namestu da bi ji drugoval. In to naj bi trpeh kar tako? Ne! Saj gre lahko tudi ona k njemu. Lepa reč,

To je bilo pa hitro opravljeno!

Brez truda — brez jeze — in veliko hitreje kakor po navadi je bilo oprano perilo. Ko ravna večje kose perila, ki se jih je prej mati tako bala prati, se ji srce kar smeje: brez vsakega truda so bili beli kakor sneg! Ampak zdaj je tudi vzela za pranje Schichtov Radion, s katerim se da tako preprosto prati: raztopi Radion najprej v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

J 636

Schichtov **RADION** pere vse

pa Francija zahteva, da se Nemčija postavi pred haaško razsodišče, ki bo po francoski sodbi odločilo, da mora nemško vojaštvo spet zapustiti Porenje. Nato šele bi se začeli pogajanja z Nemčijo na osnovi Hitlerjevih predlogov. Francija predlaga tudi posebno varnostno pogodbo med Francijo, Anglijo in Belgijo proti Nemčiji. Če Nemčija na vse to ne pristane, zahteva Francija proti njej sankcije. Belgija in Anglija sta za takojšnja pogajanja z Nemčijo. Po italijanskih vesteh iz Abesinije

ni bilo zadnje dni ne na eritrejskem ne na somalskem bojišču nikakih izprememb.

Abesinska poročila pravijo, da so bile italijanske vesti o velikih zmagah zelo pretirane. Po istih vesteh so Italijani v zadnjih dneh ponovno poizkušali obkrožiti Abesince pri Mali Sefari, a niso dosegli nikakih uspehov. V tigrejski deželi napredujejo abesinski oddelki vzdolž reke Takaze. Abesinski

cesar je poveril rasu Ebadi nalogo, da presnuje razbito vojsko rasa Mulugete. Razen tega so Abesinci sestavili novo armado, ki ji bo poveljeval cesar sam.

DOPISI

GORICA PRI PRAGERSKEM. (Smrtna kosa). Dne 10. t. m. smo spremlili k zadnjemu počitku komaj 34-letnega Antona Damjana, posestnikovega sina iz Sp. Gorice. Zavratna bolezen ga je strgala iz naših vrst. Bil je zvest in marljiv član tukajšnje gasilske čete od njene ustanovitve. Kako je bil priljubljen med prebivalstvom, je jasno pričal njegov pogreb, ki so se ga udeležili ljudje od blizu in daleč. Poleg tukajšnje gasilske čete so ga spremljali na zadnji poti tudi gasilci iz Podove. Ob grobu se je od pokojnika poslovil g. Čelofiga. Počivaj v miru, dragi Anton, materi, bratu in ostalim sorodnikom pa naše sožalje!

gi Anton, materi, bratu in ostalim sorodnikom pa naše sožalje!

KAMNIK. Te dni je bil v Kamniku sejem. Kmetje so izvolili odbor, ki je določal cene živini. Te cene so bile povprečno za 1 do 1.50 Din višje od dosedanjih. Nekateri prekupčevalci so hoteli delati zmedo, pa jih kmetje niso hoteli poslušati, in jim sploh niso hoteli dati živine.

KOSTANJEVICA. V brežiški bolnišnici je umrl g. Jože Hodnik, posestnik in podjetnik iz Orehovca pri Kostanjevici. Bil je marljiv in napreden gospodar in dobrončen mož. Šele nad 40 let star je moral zapustiti svojo družino in svoje prijatelje. Blag mu spomin! — V nedeljo sta predavala v šoli šolski nadzornik g. Hrovat iz Krškega o sadjarstvu s posebnim ozirom na zatiranje sadnih škodljivcev in učitelj g. Burja o čebelarstvu s posebnim ozirom na izrejo matic. Predavatelja sta bila deležna obilnega priznanja in sta bila naprošena, da ponovno prideta

da ne bi smela nečakinja posetiti svojega strica v njegovi sobi!

Skočila je na noge in krenila gori. Pred Viktorjevo sobo je stal Kaluta, vzravnani in križem rok kakor po navadi.

»Prijavite me svojemu gospodu, Kaluta,« je velela z ostrim, ukazujočim glasom. »Govoriti hočem.«

Kaluta se ni genil. »Sahib je odšel,« je rekel mirno.

»Kam?« je vprašala ona neprijetno iznenadena.

»To mora miss sahib sama vprašati mojega sahiba.«

Vrgla je glavo nazaj. »A jaz hočem, da mi vi poveste.«

Indijec je stal kakor kip. »Kaluta molči,« je dejal ponosno in mirno.

vedela je iz lastne izkušnje, da je pri Kaluti vse zaman, če sam noče. Pač pa jo je navdala misel, da Viktorja ni doma, nena doma z vročo željo, da bi se vtihovala v la. Morda bi se ji posrečilo iztekniti skrivnostno pismo ali kak drugi podatek, ki bi ji odkril vzrok njegovega čudnega vedenja.

Toda kako naj pride sama in neopažena v njegovo sobo? Nesrečni Kaluta-Baj je stal pred vrati skoro noč in dan kakor straža. On je ne bi pustil niti za hip izpred oči. Že večkrat je bila poizkusila ukiniti njegovo pozornost, a vselej z enakim neuspehom.

Hotela ga je poslati kam s kakim naročilom. Toda Kaluta se ni genil.

»Kaluta ostane,« je izjavil neomajno.

Srdito je bliskala vani z očmi. »A če vam ukažem, da idite!«

Indijec je mirno ostal na mestu in zvis-

ka pogledal nanjo. »Kaluta služi le svojemu sahibu. Miss sahib nima Kaluti ničesar ukazovati.«

Beatrika je na tihem besnela, toda vedela je, da bi bilo bob v steno, če bi ga zatožila Viktorju. Že večkrat je bila poizkusila začrniti Indijca, a Viktorjev običajni odgovor se je glasil: Kaluta ni navaden sluga, Beatrika. Služi mi le iz hvaležnosti, ker misli, da mi dolguje življenje. Rade volje bi storil zame tudi najtežje, ne da bi zamrmral. Drugim pa on ne služi, in tudi jaz ga nočem siliti, ker vem, da bi ga s tem smrtno užalil.

Beatrika je morala potemtakem opustiti svoj namen — ali pa —

Oči so ji zdajci zletele po dolgem hodniku. Nenadoma jo je bila prešinila misel, kako bi prišla vendarle v Viktorjeve prostore, ne da bi ji mogel Indijec brniti.

»Kdaj se vrne moj stric?« je osorno vprašala.

»Ne pred solničnim zahodom,« je odgovoril Kaluta iz dna svojega neomajnega ravnodušja.

Beatrika mu je naglo obrnila hrbet. Hitela je v prtljaje, v zadnji konec hiše, kjer je bila kuhinja in drugi gospodarski prostori. Tam so viseli na posebni deski ključi praznih sob, med njimi tudi ključ pralnice. V tem prostoru so stale visoke omare s hišnim perilom. Pralnica je stala tik Viktorjeve pisalne sobe in vrata med obema so bila samo zapahnjena. Ako je bil zapah teh vmesnih vrat v pralnici, je mogla priti iz nje brez težave v Viktorjevo sobo, ne da bi jo Kaluta zasačil.

Beatrika je naglo poiskala ključ in se vr-

nila nato počasi, dozdevno povsem ravnodušna na vrh.

Ne moreč se za Kaluto — nagel pogled jo je bil preprčal, da stoji Indijec na svojem mestu — je krenila proti pralnici, kakor bi imela tam opravka. Urno je odklenila vrata; preden jih je zaprla za seboj, je hitro še enkrat ustrelila z očmi po Kaluti. Stal je nepremično, in zdelo se je, da je sploh ni opazil.

Tiho je zaklenila za seboj, da ne bi mogel nihče vstopiti in je zmotiti pri njenem delu. Nato je naglo skočila k vmesnim vratom in ugotovila v svojo radost in zmago-slavje, da je zapah na tej strani.

Rahlo ga je odrinila in odprla vrata. Brez glasu so se obrnila v tečajih. V naslednjem trenutku je stala Beatrika sredi Viktorjeve pisalne sobe.

Urno je smuknila k mizi. Na mizi je stala njena slika ter ji gledala naproti. Ali ona se ni zmenila zanjo. Mislila je le na to, kako bi našla pismo — skrivnostno pismo, ki ga je bil Viktor prejel od neznane ženske in ki je po njenem mnenju zakrivalo njegovo čudno izpremembo. V svojo radost je videla, da je pustil Viktor ključ v ključavnic. Kaluta-Baj ji je bil povedal, da se ne vrne pred solničnim zahodom. Imela je torej časa več kot dovolj. Zunaj je slišala Kaluta in ni pustil nikogar v sobo svojega gospoda; niti sam ni stopil vanjo, kadar Viktorja ni bilo doma. Na delo tedaj!

Odpirala je predal za predalom ter iskala pisem z žensko pisavo. Toda povsod je našla samo poslovne papirje, račune in kemične formule — nič takega, kar bi jo bilo zadovoljilo.

predavat v Kostanjevico. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. — Prvi nastop so imeli v nedeljo na odru Bučarjeve dvorane gasilci iz Dobrove pri Skocijanu z žaloigro »Grešne duše«, ki jo je spisal domači dobrovski pisatelj g. Leskovec. Igra je dobro zasnovana. Igralci so se lepo potrudili. — Gasilska četa zasluži vse priznanje in podporo, saj je Dobrova majhen kraj, kjer se društvo s težavo vzdržuje.

MALA NEDELJA. Na Marijin praznik 25. t. m. ob 15. uri pojedemo vsi od blizu in daleč v Društveni dom na materinsko proslavo, Krasna mladinska igra »Sirota Jerica«, pevske točke, deklamacije. — Dramatski odsek sokolske čete pripravlja ljudsko dramo »Testament«, ki se bo uprizorila v nedeljo 3. maja, kar blagovolijo sosedna bratska društva uvaževati.

MORAVČE Izjava. Ni me presenetil dopis v zadnji številki »Domovine« pod naslovom »Se: Neveste prodajajo«, ker je bil spet poln zavijanja in nestvaren, pač pa me je presenetilo, da je bil brez podpisa. Če pisec res ni tako boječ in če ima čisto vest, zakaj tega ni storil? Dokler tega ne stori, je zame zadeva končana, ker so anonimni dopisi osebnega značaja za treznega človeka brez vrednosti. Pripravljen sem razčistiti in dognati krivdo ali nekrivdo le iz oči v oči, ker v nasprotnem primeru smatram napad za osebno žaljenje. Kot dobro vzgojenemu krščanskemu človeku morata biti pravica in resnica nad vse. Dopisniku tudi priporočam, naj se pri prihodnjem morebitnem dopisu podpiše že zato, da ne bo toliko nepotrebnega in morebiti krivičnega sumničenja med Moravčani. K. K.

ST. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Prejšnji četrtek je bil živinski sejem. Prignali so okrog 800, prodali pa okrog 150 glav živine. Kmetje so se natančno ravnali po določenih cenah in dosegli povišanje za dobro živino za več kakor 1 Din.

VACE PRI LITIJI. Na naših lepih Vačah, znanih po keltskih izkopaninah, ki se izkopavajo tu vsako leto pod vodstvom profesorja g. dr. Schmidta, imamo kmetijsko nadaljevalno šolo, v katere okviru se vrše ob nedeljah tudi predavanja kmetijskih strokovnjakov za ostalo občinstvo. V začetku meseca je predaval g. Grčar Tit, šolski upravitelj z Barja o sadjarstvu in o žvinoreji

V nedeljo 15. t. m. pa je predaval veterinarski svetnik g. Varl o prvi pomoči pri živini. Podal nam je mnogo prekršitnih nasvetov. Hvaležni smo tukajšnjemu učitelju g. Skafarju, ki vodi kmetijsko nadaljevalno šolo ter podaja našim fantom mnoge koristne nauke. Na pomlad se nam obeta še več koristnih predavanj.

VUHRED. Dne 10. marca je bil v Vuhredu živinski sejem. Prignanih je bilo preko 30 glav goveje živine in kupčija je bila prav živahna. V občini Vuhredu sta priznana dva živinska sejma, in sicer 10. marca na dan 40 mučenikov in 4. septembra na dan sv. Rozalije. Treba bi bilo, da se občina zavzame tudi za kramarski sejem in da se sejmišče bolje uredi. Kraj Vuhred je po svoji naravi legi središče marenberškega sodnega okraja in stoji tik ob železniški postaji Vuhred-Marenbergu in ob banovinski cesti. Sejem bi uspeval še bolje, če bi se kdo brigal zanj. Korist bi imejo prebivalstvo in občina.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Kmečka samopomoč je že na številnih sejnih dosegla prav lepe uspehe. Na sejmu v St. Juriju ob južni železnici je odbor žvinorejcev preprečil izkorščanje kmetov. Le redki so šli na limance prekupčevalcev. Za kg žive teže so se dosegle nastopne cene: volom I. vrste 4.50 do 5, volom II. vrste 3.50 do 4.25, volom III. vrste 3 do 3.50, telicam 3.25 do 4.50, kravam debelim 2.75 do 4.50, kravam klobasaričam 1.50 do 2.25, teletom 5 do 6 Din. Zelo ugodno je vplivalo tudi nadzorstvo sreskega načelnika, ker se je dognalo, da izvršujejo številni mešetarji in prekupci obrt brez dovoljenja.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so bile nastopne cene: prascem, 5 do 6 tednov starim 85 do 110, 7 do 9 tednov 135 do 150, 3 do 4 mesece 170 do 240, 5 do 7 mesecev 250 do 340, 8 do 10 mesecev 370 do 510, 1 leto starim 540 do 900 Din; 1 kg žive teže 6 do 7, 1 kg mrtve teže 7.50 do 9.50 Din.

SADJE. Sadjarji so si pridržali jeseni velike zaloge sadja z namenom, da ga bodo

na pomlad dobro prodajali. Žal pa se lani pridelano sadje zelo slabo drži in ga je mnogo segnilo, s čimer so sadjarji občutno prizadeti. Najbolj se držita mošančka in bobovec. Pri sadjarjih znašajo zdaj cene 4

KOŽUHOVINA. Letošnja zima je žal tudi januarja in februarja ostala brez snega, kar je odločilno vplivalo na kakovost krzna. To je bil vzrok, da dražba kožuhovine 9. t. m. ni bila dovolj založena z blagom. Vendar je bilo zanimanje za kožuhovino razmeroma živahno razen za lisice. Zaradi mile zime je trpela kakovost kun, pa je tudi cena krznu nazadovala. Na dražbi so se zbrali domači in tuji kupci. Za prvovrstno blago so bile dosežene nastopne cene: lisicam 140 — 170, lisicam prvovrstnim 190, kunam zlaticam 710 — 800, kunam zlaticam prvovrstnim do 900, kunam belicam 500 — 600, dehorjem 80 — 105, vevericam zimskim 5.50, divjim zajcem zimskim 7.50, divjim zajcem jesenskimi 1, srnam 10, jazbecem 100 — 110 Din. Za polhe, bele podlasice, divje mačke in vdrne ni bilo povpraševanja. V tekočem letu se dražba kožuhovine v Ljubljani ne bo več ponovila.

KRMA. Na mariborskem trgu so prodajali sladko seno po 57 do 60, kislo po 55, otavo po 50 do 57, slamo pa po 30 do 35 Din.

Sejmi

- 22. marca: Grahovo pri Cerknici;
- 23. marca: Šmartno ob Paki, Murna peč, Cerknica, Lemberg, Litija;
- 24. marca: Veliko Mraševo, Metlika;
- 26. marca: Dobova pri Brežicah, Dole pri Litiji, Horjul, Lukovica, Rakičan, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Teharje;
- 27. marca: Dolnja Lendava;
- 28. marca: Nadlesk pri Ložu, Mokronog, Stara Sv. gora.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah s prišteto premijo:

- 1 nizozemski goldinar za 29.67 do 29.82 dinarjev;
- 1 nemško marko za 17.51 do 17.65 Din;
- 1 angleški funt šterling za 215.09 do 217.15 dinarjev;
- 1 ameriški dolar za 42.98 do 43.34 Din;
- 100 francoskih frankov za 287.92 do 289.36 dinarjev;

Že je hotela vsa ozlovojena opustiti iskanje. Preteknila ni bila samo še ozkega predelčka tam zadaj. Odprla ga je brez posebnega upa; sedaj pa ji je padlo oko na ftnico. Urno je segla ponjo in jo razgrnila. Več pisem je ležalo v nji — pisava je bila povsod ženska — da, prav tista lična, jasna pisava kakor nedavno na pismu, ki ga je bil prinesla Viktorja.

Beatrika je globoko zasopla. Ali je bila sedaj na pravi sledi?

Vzela je eno izmed pisem in ga razprostrla. Njene oči so se mahoma razširile od strahu in strmenja. Nagovor se je glasil:

»Moj dragi, ljubljani mož!«

Te besede so jo prešinile kakor strela. Strmela je nanje, kakor ne bi mogla verjeti svojim lastnim očem. Njen obraz se je spalčil. Kdo je bila ženska, ki je smela nagovarjati Viktorja s tem imenom?

Potegnila si je z roko preko oči in čitala dalje:

»Moj dragi, ljubljani mož! Tri mesece je že, kar si daleč od mene in najine sladke male Marijice — tako daleč, daleč od naju dveh. In tvoja ženica in tvoje dete sta tako sama in hrepenita po tebi. Da ni otroka, te ne bi bila pustila samega na pot. Iz čudesne dežele Indije sem dobila doslej šele dvoje tvojih pisem. Razdalja je pač prevelika, da bi mogla prihajati pošta tako naglo, kakor smo vajeni doma. In meni je tako hudo po tebi, ljubljani mož. V duhu te gledam sredi dasi mi to ugaja pri tebi, vendar trepečem tisočerihi nevarnosti; tako predrzen si, in zate in se bojim. Saj veš, da sem plašljiva; pogosto si me dražil zato. Prosim te, bodi

previden, misli na ženo in otroka, ki si nji vse na svetu in ki te pričakujeta doma s trepetom in kopnenjem!

Kdaj se vrneš, predragi mož? Ali naj ti prideva z Marijico do Napolja naproti? Mišlim, da pojdeva, četudi praviš, da ne. Mariji so zdaj že tri leta; velika je in močna, in tako ljubka, smešno modra oseba! »Papaček, se vline«, ponavlja gotovo po stokrat na dan. Ah, da bi bil že spet pri naju! Veseli me tvoje sporočilo, da ti gredo opravi naglo od rok. Hudo mi je bilo, ko sva se ločila za ta čas. Tako sama sem z Marijico; nikogar nimam, da bi z njim govorila o tebi. Kaj ne, ljubi, kadar se vrneš boš pisal svojim sorodnikom, da si se oženil; predstaviš me jim. Menda se vendar ne bodo pomirljivo srdili nate, ker si se odločil za revno ženico, ki ti ni prinesla v doto drugega kakor svoje vroče srce. Tudi najina Marijica bo prosila za naju; večno pač ne more trajati to skrivanje. A saj si mi itak obljubil, da me popelješ k njim, kadar se vrneš.

Najina Marijica sedi zraven mene in piše papačku pisemce. Priložim ti njene čačke, da se pozabavaš. Da jo slišiš, bedačico sladko, kako smešno si narekuje in ponavlja venomer: »Ljubi, ljubi papaček!« Hotela bi ti jo pokazati. Priložim ti njeno sličico, ki sem jo sama fotografirala. Položi jo v listnico k moji sliki ter naju nosi obe na srcu. To naj bo svetinja, ki te obvaruje vseh nezdov.

Zbogom, ljubljani mož. Poljubljam te vroče in prosim Boga, da se nama vrneš kmalu. Imei naju rad in piši nama prej ko moreš.

voja Suzana.

Beatrika je spustila pismo na mizo. Izraz njenega obličja je bil nepopisen.

»Glej, glej — stric Viktor je postal tak oženjen. To je zelo zanimivo odkritje. Ni se mu zdelo vredno, da bi nam kaj povedal o tem. Gotovo ga je sram žene, ki je očitno nizkega rodu. Niti toliko se ne ozira nanjo, da se ne bi dobrihal drugim mladim damam in ljubimkam z njimi. Tak takšen je ta poštenjak v resnici. Tam ima ženo, tu pa igra ljubeznivega kavalirja in dona Juana. O, ti moški! A jaz sem ga imela za tako plemenitega in resničoljubnega, da sem se časih sramovala sama pred seboj, kadar sem mu kaj natvezla. Vse kaže, da je prišel k nam zato, da bi izpolnil soprogi željo in nas obvestil o svoji ženitvi; a potem se premislil in rajši ljubimkam z menoj, razodetje pa je odlašal od dne do dne. Pismo, ki ga je prejel nedavno, je bilo gotovo odločen opomin njegove žene, tako, da je moral brž ukrotiti svoj donjuanski pohlep ter ga prekrstiti v stričevsko naklonjenost. O, zdaj mi je vse jasno. Morda mu je hudo žal, da ima zvezane roke. Zakaj njegova zaljubljenost vame je bila resna. Bogle koliko ne more več čutiti do žene, drugače je ne bi puščal toliko časa same. In otroka tudi že ima — triletno hčerko! Mama bo strmela. Med tem, ko je ona mislila, da se klati samec po svetu, je bil nepridiprav zdavnaj oženjen. Vsa ta stvar bi bila kaj zabavna, ako me ne bi jezilo, da sem žrtvovala zanj toliko truda. Škoda. Škoda! Nu, zdaj vsaj vem, pri čem sem. Kaj hočem, izgubljeno je izgubljeno. Bog ž njim! A Romana — ?«

Dalje prihodnjič.

100 češkoslov. kron za 180-76 do 181.86 dinarjev.

Vojna škoda se je trgovala po 355 do 356 Din. investicijsko posojilo pa po okrog 81 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 9.40 Din in nemške klirinške marke po 14.05 Din.

Drobne vesti

— **Venka vinska razstava in sejem v Dramljah** pri Celju bosta 25. in 29. t. m. v prostorih stare šole. Razstavljena bodo izbrana vina iz drameljskega in savinjskega vinskega okoliša. Prijave razstavljavcev sprejema razstaveni odbor na občinskem uradu v Dramljah do 20. t. m., a vzorce za razstavo na podlagi prijav do 22. t. m. zvečer. Od vsake vrste je razstaviti tri buteljčne steklenice. Steklenice se na željo dobe pri upravi drameljske občine.

— **Vinska razstava in vinski sejem v Konjicah.** Podružnica Vinarskega društva priredis sodelovanjem sreskega kmetij, odbor ter podružnice Kmetijske družbe v dneih 22. 23. 24. in 25. t. m. peto vinsko razstavo in vinski sejem v prostorih Okrajne hranilnice v Konjicah. Svečana otvoritev bo v nedeljo 22. t. m. ob 9. po zastopniku banske uprave. Na tej prireditvi bo kupcem in drugim obiskovalcem dana priložnost, da spoznajo letošnjo odlično kakovost slovečih konjiških vin. Ob posetu si bodo posetniki lahko ogledali lepo konjiško okolico in bližnje Pohorje. Avtobusne in železniške zveze s Konjicami so zelo ugodne.

— **Nemški hmeljarji ne morejo prodati hmelja.** V začetku lanske hmeljske sezone je kazalo, da bodo nemški hmeljarji z lahkoto prodali pridelek. V tetnanškem in spaltskem okolišu je bil hmelj v kratkem razprodan. Sredi novembra pa je kupčija naenkrat zastala. Od obilnega lanskega pridelka 205 tisoč starih stotov je bilo do 1. decembra prodanih 130.000 stotov. Ker so se pivovarne tudi v zadnjih mesecih navzlic raznim pozivom vzdržale nakupa, je bila te dni izdana v Nemčiji naredba, da se morajo pivovarne založiti do 1. aprila s hmeljem za pol leta, sicer bodo kaznovane.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

DOMA

16

Po obrazu bi človek sodil, da mora biti prav pametna.

»Le bliže pridi,« je dejal tedaj gospod Vulfran z glasom, ki ga je že poznala od takrat, ko se je bil pogovarjal z Rozalijo.

Perina se je upognila in se hitro zbrala. »Kako pa ti je ime?« je vprašal gospod Vulfran.

»Avrelija.«

»Kje imaš starše?«

»Oče in mati sta mi že umrla.«

»Kako dolgo pa že delaš v moji tovarni?«

»Tri tedne.«

»Odkod si?«

»Iz Pariza sem prišla.«

»Ali znaš angleško?«

»Moja mati je bila Angležinja.«

»Torej znaš? ...«

»Govoriti že znam. ... toda ...«

»Tu ni potreben nikakšen, toda ... Ali znaš, sem te vprašal.«

»Raznih strokovnih izrazov najbrže ne bom znala. To delo poznam komaj nekaj časa ...«

»Vidite, Benoist, tole, kar je pravkar rekla, ni neumno,« je dejal gospod Vulfran in se obrnil k ravnatelju.

»In tudi dekle ni neumno videti,« je zatrnil ravatelj.

»No, saj se bo kmalu pokazalo.«

Vstal je in se oprl ob palico. Potem se je prijel za ravnateljevo roko in rekel Perini:

»Zdaj pa le pojdi z nama.«

Drugače je Perina rada gledala okoli sebe, zdaj, ko je šla s tovarnarjem in njegovim ravnateljem, pa tega ni utegnila. Neprestano jo je skrbelo, kako bo opravila svojo nalogo. Kako se bo pogovorila z angleškimi strojniki?

Ko so šli mimo velikega, skoraj novega poslopja, je opazila Perina Membreuxa, ki je postopal sem in tja, in zdelo se ji je, da jo je zelo grdo pogledal.

Stopili so v tovarno in šli potem v prvo nadstropje. Sredi prostorne dvorane je bilo nekaj zabojev in na vseh je bilo zapisano ime velike angleške tovarne. Na enem izmed zabojev so sedeli Angleži. Vsi so bili lepo občečeni in videlo se je, da so boljše ljudje. Perina je bila tega vesela. Prepričana je bila, da se bo laže z njimi pogovarila, kakor bi se bila pa z navadnimi delavci.

Ko so se jim vsi trije približali, je gospod Vulfran naročil Perini:

»Povej jim, da govoriš angleško.«

Storila je, kakor ji je bilo ukazano in že po prvih svojih besedah je videla, da so se tujcem zjasnili obrazi. Seveda je bil pomek vsakdanji, a Angleži so bili le veseli, da so dobili nekoga, ki razume njihov jezik.

»Kakor kaže, so jo dobro razumeli,« je šepnil ravatelj tovarnarju.

»Zdaj jih pa vprašaj, zakaj so prišli osem dni prej, kakor je bilo dogovorjeno,« je rekel gospod Vulfran. »In pojasni jim, da samo zaradi tega ni doma inženjerja, ki bi se bi lahko z njimi angleško pogovoril.«

Dobesedno je vse prevedla in takoj je odvrnil možak, ki je menda vodil strojnike:

»Iti smo morali v Cambrai, kjer smo postavili nekaj novih strojev. Ker nam ni ka-

Gospa Ivanka ima prav!

Da ima rajša, če postane pri pranju voda umazana, pravi gospa Ivanka. Je to mogoče? Da! Obilna, gosta in bela pena Zlatorogovega mila ima neverjetno moč, da razkroji in odplavi vsako nesnago, pa četudi se skriva v notranjosti tkanin. Perilo postane snežno belo in - odplavljena umazanost počrni vodo.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

Domače novosti

* **Smrt uglednega gospodarja.** V Medvodah je 12. t. m. preminil v 69 letu starosti ugledni lesni in vinski trgovec, gostilničar in posestnik g. Ivan Bohinc, znan kot skrben gospodar, a bil je tudi zaslužen javni delavec. Pokojnik, ki se je rodil l. 1867. v Zapogah pri Vodica, je prišel v medvoško občino l. 1894. in si zgradil na Brodu hišo, kjer je začel gostilno, vinsko in lesno trgovino. Tu je prebival dolgo vrsto let, nato pa se je l. 1907 preselil z gostilno in trgovino v novo zgrajeno hišo na Klancu, medtem ko je gostilno na Brodu dal v najem. L. 1923. pa si je zgradil še hišo pri postaji, kjer je otvoril kolodvorsko restavracijo, obenem pa vodil dalje vinsko in lesno trgovino. Istočasno je zgradil tudi svojo žago. Gostilno na Klancu je prepustil sinu Filipu. Razen tega se je marljiv pokojnik bavil še s kmetijstvom, saj je imel več zemljiških posestev. Bil je zmerom zvest naprednjak, član Sokola pri katerem je bil prejšnje čase tudi odbornik, dalje član Vodovodne zadrage in podporni član Društva jugoslovenskih obrtnikov. Svoječasno je bil nekaj časa tudi občinski odbornik. Kot vdovec se je g. Bohinc drugi poročil in zapuščal vdovo in osem otrok med temi sedem od prve žene Ko-

neumorno delaven mož in dober oče je poskrbel, da so vsi njegovi otroci v ugodnih položajih. Zalujoči soprogi in otrokom, ki jih je vse vzgojil v naprednem duhu, naše najiskrenejše sožalje, pokojniku pa bodi ohranjen časten spomin!

* **Smrt starega središkega narodnjaka.** Po kratki bolezni je umrl g. Matija Kanič, središki tržan in posestnik, v visoki starosti 91 let. Pokojnik je bil eden izmed zadnjih srediških ko-enin, ki so se še v predvojni dobi udejstvovali v Središču. Bil je dolga leta v občinskem odboru, sodelavec narodnega župana pokojnega Josipa Šinka. Kremenit značaj in dobričina po srcu je bil pokojnik do svojih zadnjih dni čil in skrben gospodar. 9. t. m. so ga pokopali ob velikem spremstvu, ki je pričalo o priljubljenosti pokojnega in o spoštovanju, ki ga je gojilo vse ljudstvo do nje.

* **Železniškim upokojevcem.** Finančna direkcija v Ljubljani nakazuje zaostale pokojninske prejemke iz prejšnjih let. Ako bi pa kateri upravičenec svoje zaostale pokojnine iz prejšnjih let ne prejel do 1. aprila, naj to sporoči podpisaniemu društvu, in sicer natančno, koliko in za kateri čas ima še v zaostanku svoje pokojninske prejemke. Društvo železniških upokojevcem za Dravsko banovino v Ljubljani.

zajo, da bi se preselili na Angleško in potem še enkrat v Francijo, smo prišli kar s t. n. Perina je vse hitro prevedla.

»Pri kom pa so postavljali v Cambraju stroje?« je vprašal gospod Vulfran.

»Pri Avelinu.«

»In kakšni stroji so bili?«

Ko je prišel odgovor, je Perini zastala beseda.

»Kaj pa je?« je nestrpno vprašal tovarnar.

»Izraza ne razumem.«

»Pa mi povej po angleško.«

»Vodna stiskalnica bi se reklo po francosko,« je odvrnila Perina,« pa ne vem, kaj naj bi ta beseda pomenila.«

»Je že dobro,« je hitro dejal gospod Vulfran. »Jaz jo razumem.«

Potem se je obrnil k ravnatelju in mu rekel:

»Kakor vidite, so nas Avelinovi prehiteli. Ne smemo več tratiti časa. Brzovasil bom Fabryju v London, naj se takoj vrne. Med tem pa moramo pripraviti ljudi do tega, da se bodo brž lotili dela. Vprašaj jih, Avrelija, zakaj drže križem roke.«

Prevedla je vprašanje in možak, ki se je največkrat oglašil, ji je dolgo odgovarjal.

»No?« je nestrpno vprašal gospod Vulfran.

»Pravijo, da tla niso dovolj močna, da bi mogla vzdržati stroj, ki tehta šestdeset tisoč kilogramov.«

»Saj so vendar podporniki več kakor pol metra debeli ...«

Tudi ta tovarnarjev ugovor je hitro prevedla, toda Anglež jo je zavrnil:

»Preizkusili smo tla in smo videli, da so se že nekoliko vdala. Preračunati bo treba trdnost zidu in napraviti nove podpornike.«

* **Smrt zaslužnega koroškega Slovenca.** V Gorencah so pri podružnici Sv. Radegunde pokopali Tomaža Kužnika, po domače Kavšlarja, ki je bil vzor zavednega koroškega Slovenca. Rajni Kavšlarjev oče se je rodil pred 80 leti v žvabeški župniji, leta 1881. pa se je priženil k Sv. Radegundi. V vesele in žalostne čase je bil zvest sin svojega naroda. V občinskem odboru je vzorno zastopal koristi slovenskih občanov. Nikogar ni sovražil in strahu pred nasprotniki ni poznal. Bodi mu časten spomin!

* **Rimske najdbe v Šmarju pri Jelšah in v Ptuj.** Naš domači raziskovalec rimske preteklosti dr. Fran Lorger je februarja nadaljeval svoja pred leti začeta raziskovanja rimske vile v Grobelcah. Odkril je tločrte novih poslopij z ostanki mozaikov. Nova odkritja kažejo na precejšnjo naseljenost južnega pobočja severno od šmarske železniške postaje v rimski dobi. Na tem pobočju moramo predpostavljati dolgo vrsto rimskih vil v dobi zlati tretjega stoletja po Kristovem rojstvu. — V zadnjem času je tudi odkril pri Ptuj razne starine učitelj g. Smodič. Na prvem mestu je bronasti kipec boginje Atene, najden na Hajdini, ki predstavlja lep primer rimske umetnosti. Razstavljen je v ptujskem muzeju. Druga važnejša pridobitev ptujskega muzeja pa izvira iz hriba Panorame. To je marmorna plošča, ki ima na eni strani s krogom obdano rozeto, na drugi strani pa grozd s ptičem. Posnetki obeh najdb so bili odposlani dr. Abramčiču v Split v svrhu znanstvene obdelave.

* **Mačkova gospodarska organizacija za Slovenijo.** Zagrebški »Jutarnji list« je poročal, da se je v Ljubljani vršil ustanovni zbor kmečke in delavske podporne zadruga »Sloga«, ki se bo organizirala po vzoru »Gospodarske sloge« v Zagrebu. Zborovanja se je udeležilo preko 50 zastopnikov politike dr. Mačka iz vse Slovenije, ki so se tudi vsi takoj včlanili v zadrugo. Občni zbor je vodil g. Udovič iz Šmartnega pri Litiji, ki je bil tudi izvoljen za predsednika zadruga.

* **Občinski odbor v Zmincu razpuščen.** Ban g. dr. Natlačen je na osnovi člena 129. zakona o občinah razrešil deset občinskih odbornikov občine Zminca v škofjeloškem srezu. Odborniki so razrešeni deloma po prvem odstavku tega člena z utemeljitvijo, da so obenem občinski dobavitelji, deloma

pa po drugem odstavku z utemeljitvijo, da »svojih poslov niso vršili v redu«. Ker je na ta način odpadla več kot tretjina občinskih odbornikov, je postal odbor za delo nesposoben in so zato razrešeni tudi ostali njegovi člani.

* **Sestanek pribeževcev.** V petek zvečer bodo imeli v Zagrebu sestanek zaupniški onega krila bivše Samostojne demokratične stranke, ki se je pridružila politiki dr. Mačka. Sestanek bo v dvorani Društva sv. Jeronima, ki je na Hrvaškem to, kar pri nas Mohorjeva družba, udeležili pa se ga bodo odposlanci iz vse savske banovine. O političnih zadevah bodo govorili Večeslav Vilder, dr. Hinko Krizman in dr. Srdjan Budisavljevič. Razgovori bodo strogo zaupni.

* **Uvedba novega potniškega vlaka na progi Maribor - Pragersko - Čakovec in na progi Čakovec - Pragersko - Maribor glavna postaja.** Od 15. marca dalje vozi na tej progi nov potniški vlak, ki odhaja iz Maribora ob 8.20, Pragerskega ob 9. in prihaja v Čakovec ob 10.24. V Pragerskem bo imel ta vlak zvezo na potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane glavna postaja ob 5.20. V obratni smeri odhaja novi vlak iz Čakovca ob 12.08, prihaja v Pragersko ob 13.39 in v Maribor na glavno postajo ob 14.12. V Pragerskem bo imel zvezo na brzi in na potniški vlak za Ljubljano, ki prihaja v Ljubljano na glavno postajo ob 17.03, odnosno ob 18.12. Oba vlaka se bosta ustavljala na vseh postajah in postajicah.

* **Marsejski zločinci pridejo na Guayano.** Na dosmrtno ječo obsojeni soudeleženci pri marsejskem atentatu Pospisil, Kralj in Rajić so bili v zaprtem avtomobilu odvedeni iz Aix en Provence neznano kam. Domneva se, da so jih prepeljali v neko obmorsko jetnišnico, odkoder pošiljajo obsojence na Guayano.

* **V artiljerijsko in pehotno podofcirsko šolo se sprejemajo mladeniči, stari od 18 do 21 let.** Pojasnila se dobe pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je znamko za tri Din. za odgovor.

* **Izginil je v snegu.** Dne 28. februarja je šel slušatelj tehnične fakultete ljubljanske univerze Emil Wilfan na smučanje na Veliki planini. Med potjo nekje nad Sv. Primožem ga je še srečal oskrbnik planinske postojanke na Veliki planini. V njegovo ko-

čo, ki jo ima tam v najemu za zimski čas, pa ni prispel. Ker ga je predolgo ni bilo nazaj, so bili domači v velikih skrbih, zato je prišel njegov brat v soboto v Kamnik in pri podružnici SPD prosil za ekspedicijo, da poišče njegovega brata. Ekspedicija je takoj šla na delo, pa se je vrnila v nedeljo zvečer brez uspeha. Najbrž je nesrečnik kje omagal in ker je bil sam, je postal žrtev snega.

* **V ogenj je padel.** Delavec Jože Rojc iz Volavlj pri Trebelnem je doma zakuril gramado, pri tem pa je po čudnem naključju padel naravnost v ogenj. Dobil je hude poškodbe na glavi in po rokah.

* **Nesreča s patrono.** 19-letni pastir Jože Stojc v Dramljah je našel doma na dvorišču patrono. Ko se je z njo igral, je nenadno eksplozirala ter ga hudo poškodovala po obeh rokah in desni nogi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

* **Samomor finančnega preglednika.** Samomor je izvršil finančni preglednik Mitri Makso, po rodu iz Postojne, v svojem stanovanju poleg pisarne finančnega oddelka na Jezerskem. Vse kaže, da je bil samomor izvršen v duševni zmedenosti, kar dokazuje njegovo pismo, ki ni več razumljivo. Mitri, ki je bil veselega značaja, je bil med prebivalstvom priljubljen.

* **Sest žrtev spašenega konja.** Te dni je blizu Bresterice neki motociklist srečal voz s konjem, last posestnika Grašiča iz Bohove. Na vozu je bilo šest ljudi. Konj se je motociklistu ustrašil in zdiral, da se je voz prebrnil in pokopal vseh šest pod seboj. Pri tem so bili nevarno ranjeni 60-letna posestnica Marija Večernikova iz Bresterice, 63-letna Ana Javornikova iz Selnice in 65-letna Neža Jaukova iz Slemenca. Vse tri so mariborski reševalci prepeljali v bolnišnico. Motociklist je po nesreči izginil brez sledu.

* **Smrtna nesreča pri Škofji Loki.** V nedeljo zvečer je šel v vas k Sv. Ožbohtu 17-letni kmečki fant Jože Okorn od Sv. Barbare nad Škofjo Loko. Fant je imel s seboj revolver ter se je na obisku z njim igral. Revolver pa se je naenkrat sprožil in je strel zadal fanta v trebuh. Drugi fantje so ranjenca naložili na voz in ga peljali v Škofjo Loko k zdravniku dr. Homanu. Ta pa je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico. Fanta so do Medvoda peljali z vozom tam na njegov sprehajevalec iz-

»Fabry bo storil to takoj, ko se vrne,« je povedal gospod Vulfran. »Strojniki naj se kar mirno lotijo dela. Dobili bodo toliko delavcev, kolikor jih bodo potrebovali. Tudi tesarji in zidarji so pripravljeni. Samo povedo naj, česa se žele. Ti boš ostala tu, da boš hitro prevedla vse, kar bodo hoteli.«

Povedala je to navodilo Angležem in bili so z njim zadovoljni. Tudi to jim je bilo prav, da jim bo ona vse tolmačila.

»Ostani torej tu,« ji je še enkrat rekel gospod Vulfran, ko je odhajal. »Naročil sem že, da boš dobivala za prosti stanovanje in hrano v najbližji gostilni. Če bom zadovoljen s teboj, boš dobila po Fabryjevi vrnitvi lepo nagrado.«

STIRINDVAJSETO POGLAVJE

Nova pota

Prevajalka — ta poklic je bil že več vreden kakor potiskanje vagončkov po dvorišču.

Ko je bilo dnevnega dela konec, je odvedla strojnike v gostilno, kjer je bilo določeno, da bo tudi ona stanovala in jedla. Zdaj ni dobila več majhne sobe, kjer bi spala pol tucata deklet, ampak lepo prostorno sobo, ki je bila namenjena samo zanj. Ker si Angleži brez nje niso mogli pomagati, je morala neprestano hoditi z njimi.

Drugi dan je prišel gospod Vulfran šele popoldne v tovarno. Spremljal ga je nečak Kazimir, ker je tovarnar zaradi svoje slepote potreboval nekoga, da ga je vodil.

Kazimir je le površno pogledal delo, ki se je prav za prav šele dobro začelo.

»Kakor se mi zdi,« je malomarno rekel, »ti ljudje ne bodo dosti opravili, dokler se ne vrne Fabry. Sicer se pa temu ni treba čuditi, če jim dajete otroka za nadzornika.«

Zadnje besede je rekel še zlasti oholo in je pri tem premeril Perino od nog do glave. Gospod Vulfran pa ga je takoj zavrnil:

»Če bi bil mogel ti prevzeti takšno nadzorstvo, bi bil jaz prav vesel. Ker si pa s teboj nisem mogel pomagati, sem moral pač poklicati to dekle iz tovarne.«

Kazimir je Perino še bolj strupeno pogledal. Potem pa je rekel:

»Da, če bi bil kdaj vedel, da se bom moral namestu s pisarno ukvarjati s tovarniškim delom in z angleškimi delavci, bi se bil namestu nemščine rajši učil angleščine.«

»Nikoli ni prepozno, če se človek česa nauči,« je mirno odvrnil gospod Vulfran, kakor ne bi bil čutil skritega posmehovanja v teh besedah.

Perina se je skušala umakniti, da je Kazimir ne bi gledal. Nairiši se je bila vdrla v tla, tako jo je bilo sram. Toda nič ni pomagalo. Kar se je zgodilo se je zgodilo, in nazaj ni bilo več mogoče iti, čeprav bi bila v tem trenutku rajši v Maraucourt pri svojem vagončku kakor pa tu.

Ko sta šla gospod Vulfran in njegov nečak dalje se je zamislila. In nekaj se ji je zdelo čudno. Zakaj je ta hladni možak tako hladem in neljubezniv še celo s svojim stricem? Njegovo vedenje ni prav nič kazalo, da bi čutil kakšno spoštovanje do slepega starca.

In ko je še zmerom to premišljala, se je gospod Vulfran vrnil v dvorano. To pot ga

je vodil ravnatelj, ki mu je razkladal, kako je že delo napredovalo.

Potem je slišala, kako je ravnatelj dvakrat poklical:

»Avrelija! Avrelija!«

Ni se zganila, ker je v svoji razmišljenosti pozabila, da si je bila sama nadela to ime.

In potem je zaklical ravnatelj še tretjič.

Šele tedaj se je zdrnila in se zavedela.

»Ali si mar gluha?« jo je najevojno vprašal Bonoist.

»Ne gospod. Samo strojnike sem morala poslušati.«

»Zdaj me pa pustite samega,« je dejal gospod Vulfran ravnatelju.

Ko je šel možak stran, se je obrnil k Perini in ji rekel:

»Ali znaš brati?«

»Da, gospod.«

»Angleško brati?«

»Angleško in francosko. Prav vseeno mi je, kateri jezik berem.«

»Ali pa znaš to, kar v angleškem jeziku bereš, tudi v francoskem povedati?«

»Če niso kakšni izrazi, ki jih še nikoli nisem slišala, že.«

»Novice iz dnevnika?«

»Tega še nisem nikoli poskušala. Kadar sem brala kakšen angleški list, sem veebino vselej razumela.«

»Prav. Takoj bova poskusila. Zdaj pidi v tovarno in povej strojnikom, da jim boš ti za tolmača. Potem se pa takoj vrni!«

Ko je naročeno opravila, je sedla h gospodu Vulfranu in vzela list, ki je ležal na mizi.

»Kaj pa naj preberem?« ga je vprašala.

prosil neki tovorni avto, s katerim so ga popoldne pripeljali v Ljubljano. Nekaj minut pred bolnišnico pa je nesrečnik izdihnil.

* **Požar.** Nedavno zjutraj je začela goreti v Ljubstavi viničarija, last mesarja in gostinčarja Ivana Helerja z Brega pri Ptuj. Ker je bila zgradba iz lesa in s slamo pokrita, je zgorelo vse do tal. Orožniki so aretirali neko žensko, ker je osumljena, da je zanetila požar.

* **Smrtna nesreča v kamnolomu.** Posestnik Jakob Klobasa iz Voska, občina Senarska pri Sv. Trojici v Slov. goricah, ima kamnolom. Dogovoril se je s svojima sosedoma Janezom Trbucem in Lovrencem Slačkom, da bosta onadva lomila kamenje v kamnolomu, dobiček od prodaje pa si bodo delili na polovico. Kamnolom gre precej globoko v notranjost hriba. Tu sta Trbuc in Slaček lomila kamenje, ko se je naenkrat na vrhu odtrgala velika skala in padla v globino. Zadel je Trbuc in ga usmrtila. Slaček je v poslednjem trenutku odskočil in si rešil življenje. Smrtno ponesrečeni Trbuc zapuščajo ženo in dva otroka.

* **Žaga mu je odrezala roko.** Na Staretovi žagi v Presorju pri Mengšu je bil zaposlen kot pomožni delavec med drugimi 15-letni šiš delavec ENI hzil nipli ežden RD ENI Alojzij Bečaj. Fantu je te dni ukazal starejši delavec, naj zasuje motor, kar je Bečaj storil. Pri tem je pa fant vtaknil desnico pod cirkularko, ki mu jo je v trenutku odrezala tik pod komolcem. Ponesrečenega dečka so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

* **Velik požar v Stranjah.** V Zg. Stranjah pri Kamniku je nastal v ponedeljek zgodaj zjutraj požar v listnjaku posestnika Struka in zajel tudi hlev, šupo in drvarnico. Vsi prestrašeni so se zbudili Strukovi šele na klicanju sosedov, ki so ogenj med tem že opazili in začeli z gašenjem. Kmalu so bili na kraju nesreče tudi domači gasilci. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, a se je gasilec po silnem naporu posrečilo požar omejiti in ubraniti pred plamenem stanovanjsko hišo. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

* **Huda nesreča.** V Senčurju je rezal na slamoreznici slamo 48 letni Jože Mobi. Med delom mu je zašla desnica pod rezilo, ki mu je odrezalo vseh pet prstov. Mobi se je zatekel v ljubljansko bolnišnico.

* **Blaznež je zažgal hišo in se obesil.** V Girču je duševno bolni sin posestnika Andre-

V petek izide nova številka

ilustrirane revije za radi, gledališče, film in modo

NAS VAL

IZ BOGATE VSEBINE OMENJAMO: Ameriški radio, zvezdnštvo in »publicity«. O radijskih motnjah. Umetnostni odbor Jugoslovanske pevske zveze. Število radijskih prejemnikov po svetu. Nova poljska oddajna postaja. Poljska na kratkih valovih. Ameriški radio. Kozerija »Med potujočimi igralci«. Slike k važnejšim oddajam ljubljanske radijske postaje. Slike iz ljubljanske drame. Slike iz novih filmov. Nove modne skice.

V PRILOGI: Po opernem svetu sta izšla izvečka Massenetove »Manon« in Janačkove »Katie Kabanove«, ki jo pernašajo vse jugoslovanske oddajne postaje.

PROGRAMSKA PRILOGA: prinaša na 32 straneh točne in pregledno urejene sporede vseh domačih in inozemskih radijskih postaj na kratkih, srednjih in dolgih valovih, časovni razporeditve in seznam oper, operet, koncertov in pestrh večerov vsakega tedna. »NAS VAL« je najcenejša tedenska ilustrirana revija. Mesečna naročnina znaša Din 12.— Posamezna številka Din 4.— Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Knafjeva ulica 5

ja Sabotina Josip te dni zažgal hišo, potem je pa odšel v stajo in se obesil. Naši so ga že mrtvega.

* **Požar ob polnoči.** Nedavno ob polnoči je ob cesti, ki drži na Grabrovec in k Sveti Jeri na Gorjance, nastal požar. Gorela je pristava metliškega gostilničarja g. Franca Alojzija. Ker je bila pretežno iz lesa, je bila kmalu vsa v ognju. Na kraj nesreče so prišli metliški gasilci, ki so ogenj udušili. Poleg gospodarskega orodja je zgorelo še mnogo sena in slame. Vzrok požara je nepojasnen. Omembe vredno je, da je pri tem požaru metliška gasilska četa prvičkrat uporabljala metliški yodovod

* **Spet požar v Račah.** Posestnici Mariji Kovačičevi v Račah pri Mariboru je ogenj uničil gospodarsko poslopje z vsemi prid-

ki in mizarstvo delavnico. Ker je to v Račah že drugi požar v enem tednu, sumijo da je na delu zločinska roka.

* **Eksplodija masti.** Te dni je bil na Ptujski cesti na Teznu pri trgovcu Podlipniku Francu velik požar. Zgoreli so gospodarsko poslopje z garažo, dvojna oprema za trgovino, stiskalnica in drugi predmeti. Na pomoč so prišli prvi gasilci iz Maribora, za njimi pa Pobrežani in Studenčani. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker ni bilo dovolj vode v bčžni ter so bili slednjič mariborski gasilci prisiljeni, da so poklicali na pomoč mariborski škropilni tank, ki je pripeljal dovolj vode, da se je lahko požarna nevarnost za sosednje zgradbe odstranila. Požar je povzročila eksplozija masti, ki so jo kuhali.

»Gospodarski del poišči!«

Začela je iskati po velikih nerodnih straneh in pri tem premišljala, ali se bo mogla dovolj hitro vživeti v svoje novo delo. Bala se je, da ne bi kaj narobe storila ali rekla. Skrbelo jo je tudi, da ne bi bil gospod Vulfran z njo nezadovoljen, če bi ji šlo prevajanje prepočasno izpod rok.

Toda namestu da bi jo bil priganjal, ji je on še rekel, naj ne hiti preveč.

»Sodim, da tega dela v časniku še nikoli nisi brala,« ji je rekel in se nasmešnil.

Še precej dolgo je iskala, potem pa je veselo vzkliknila.

»Ali si našla?«

»Da, mislim.«

»Zdaj pa poišči oddelek, kjer piše o juti, konoplji in lanu.«

Ker je te besede povedal v angleškem jeziku, ga je presenečeno pogledala in rekla:

»Saj znate sami angleško!«

»Pet ali šest besed samo. Le take izraze, ki jih vsak dan potrebujem. Prav žal mi je, da se angleščine nisem mogel nikoli učiti.«

Ko je povedala to, kar je tovarnar želel, ji je rekel, naj pogleda še za novicami iz Indije, zlasti iz Kalkute.

Začela je iskati. Naposled je rekla:

»Tole, kajne? Od našega posebnega poročevalca smo zvedeli...«

»Da, le preberi!«

»Vesti, ki so prišle iz Dake...«

Ko je te besede prebrala, ji je vzdrltel glas.

Gospod Vulfran je to takoj opazil.

»Kaj pa je?« je presenečeno vprašal.

»O, sama ne vem. Menda sem vznemirjena, pa ne vem zakaj.«

»Saj sem ti rekel, da ne hiti preveč, ker se prav nič ne mudi. In brez pretiravanja ti lahko rečem, da nisem mislil, da bo šlo tako lahko in tako hitro.«

Prebrala mu je dopis iz Dake, ki je bil v zvezi z letino jute v Indiji. Potem ji je gospod Vulfran naročil, naj pogleda med novicami z mora še vesti s Sveie Helene. Tam je dobila poročila o odhodu nekaterih ladij. Tovarnar je bil videti zadovoljen.

»Dobro si opravila svojo nalogo,« ji je rekel in ji stisnil roko.

Rada bi mu bila kaj odgovorila, toda strah ji je še zmerom zatezal grlo.

Potem si je dal sporočiti, kaj so strojniki med tem že naredili. Naročil jim je, naj čim bolj hite z delom, naposled pa je velel Perini, naj ga pod roko odvede v ravnateljevo pisarno.

Spoštljivo je prišla njegovo desno roko njegova levica pa je s palico tipala pred seboj.

Takoj pred pisarno je bil železniški tir Perina ga je opozorila nanj.

»O, saj sam dobro vem, kje je,« je dejal in se nasmešnil. »Prav dobro sem si zapomnil vso okolico. Samo če pride kakšna nepričakovana ovira, me moraš nanjo opozoriti in mi pomagati, da se ji ognem.«

Toda gospod Vulfran ni poznal dobro samo okolice, ampak tudi ljudi, ki jih je srečaval. Vsakega je spoznal po glasu.

Tako je bila zaradi neprestanega pozdravljanja in pogovarjanja pot od delavnic do pisarne kaj dolga. Ko pa ga je Perina prive-

šla do naslanjača, kjer je že prej sedel, se je od njega poslovila.

»Jutri se spet vidiva,« ji je rekel.

»ETINDVAJSETO POGLAVJE«

Korak bliže

In res, drugo jutro je ob isti uri stopil gospod Vulfran spet v delavnico. Spremljal ga je ravnatelj. Perina bi mu bila šla naproti, pa ni mogla tega storiti, ker je bila prav sredi pogovora s strojniki.

Tovarnar se ji je počasi približal. Ko so vsi umolkli, je s palico pomignil, naj pogovor nadaljuje, kakor da njega ne bi bilo zraven.

In med tem ko je začela Perina spet govoriti se je sklonil k ravnatelju in mu rekel:

»Kaj ne, da bi bilo dekle prav spreten inženjer?«

»Da,« je potrdil ravnatelj. »Zelo samozavestna je in dosti zna.«

»In še nekaj drugega je, kakor se mi zdi,« je nadaljeval gospod Vulfran. »Iz listov mi je prevajala poročila dosti bolj zanesljivo in razumljivo kakor naš Vendit, čeprav je prvič brala gospodarske članke.«

»Ali kaj veste, odkod so bili njeni starši in kaj so bili po poklicu?«

»Jaz ne vem ničesar. Morda bo to vedel Talouel.«

»Kaže, da prav premožni niso mogli biti.«

»To se mi je takoj zdelo. Kako na je običena in kakšen je izraz njenega obraza?«

Dalje prihodnjč.

* **Požar.** Nedavno proti večeru je v Starošincih nastal požar. Goreti je začelo gospodarsko poslopje posestnice Marije Kiasinčeve, ki stanuje v Mariboru. K sreči je močno deževalo in se ogenj ni mogel razširiti na sosedna poslopja. Domačini so požar omejili in ogenj pogasili. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Otrok v živem apnu.** Med igro je padel 4letni železničarjev sinček Jožko Svajkar na Pobrežju v apnenico z živim apnom. Deček je dobil hude poškodbe po vsem telesu; zlasti pa ima nevarno poškodovane oči. Malga poškodovanca so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico.

* **Požar.** Nedavno zgodaj zjutraj je nastal požar v viničarji posestnika Friderika Kurnika na Krembergu, Sv. Ana v Slovenskih goricah. Viničarju Petru Golobu sta zgorela ves živež in pohištvo. V zadnjem hipu so komaj rešili otroka iz goreče zgradbe.

* **Lakota v severni Bosni.** Iz Tuzle je dobila uprava drinske banovine prošnjo za nujno pomoč, ker je zavladala v občini Donja Mahala strašna beda. V tej občini je ostalo brez živeža okrog 300 rodbin, ki imajo nad 2000 rodbinskih članov.

* **14letni deček je vlomil skozi zid.** Nedavno noč je nekdo vlomil v gostilniško sobo restavracije Marije Sarhove v Rušah in odnesel 600 dinarjev. Storilec je za omaro izkopal iz hodnika veliko luknjo; skozi katero se je splazil v sobo. Vlomil je osumljen 14letni sin natakarice, ki je te dni ukradel v Mariboru tudi kolo »Aiglon« z evidenčno številko 10.309. Mladi zlikovec je neznankam pobegnil.

* **Dete žrtev sovraštva.** Te dni je v Je lančah pri Pesnici tamkajšnja zasebnica Antonija naščuvala svojo šletno hčerko Lojziko, da je izpred hiše Jožefe Kranerjeve ugrabila 18mesečno dete, ga odnesla v bližnji gozd in ga tam s kolom do nezvesti pretepla. Dete je dobilo po vsem telesu zelo hude poškodbe. Orožništvo je ugotovilo, da je postal otrok žrtev sovraštva med obema ženskama. Zadeva se bo končala pred sodiščem.

* **Dva nepoboljšljiva grešnika.** Mali kazenski senat v Mariboru je obsodil 41 letno Ivano Enčičevo na pet mesecev strogega zapora in na pridržanje nadaljnjih treh let po prestani kazni, ker je ukradla iz stanovanja Frančiške Lukavčeve v Smetanovi ulici razne predmete. Enčičeva je bila že 29krat kaznovana. Nadalje je senat obsodil 34letnega brezposelnega kleparskega pomočnika Ivana Kosarja, obtoženega radi tatvine, ki jo je izvršil v Turkovo stanovanje v Frančiškanski ulici in odnesel razno perilo in obleke na 18 mesecev robije in na pridržanje nadaljnjih treh let po prestani kazni. Kosar je bil že 19krat kaznovan.

* **Tihotapljenje v Ljubljano je lahko zelo drago.** Te dni sta hoteli dve kmetici iz polhograjskih hribov vtihotapiti v Ljubljano večjo količino slanin in klobas. Prva kmetica, ki je doma zaklala prašiča, je z njega posnela skoro vso slanino, v to slanino pa je vrezala široko luknjo, tako da je šla giva skozenj. To ogrinjalo si je nato ogrnila okoli vratu, da ji je slanina visela po hrbtu in po prsih. Čez slanino si je naredila plet in čez plet še pelerino. Njena tovarišica pa je nameravala vtihotapiti v mesto večjo količino klobas. Klobase je splela v dolg venec ter si ga položila okoli vratu in po prsih in hrbtu, nato se pa prav tako ogrnila. Obe kmetici sta prikorakali po Vodnikovih cestih v Šiško. Na mitnici se je mitničarju zdelo le malo čudno, da obe ženski tako nerodno hodita in da sta tako rejeni. Ustavil ju je in poklical iz sosesčine neko tretjo žensko, ki je nato obe preiskala. Preiskovalka se je seveda kaj začudila, ko je odkrila tako svojevrsten način tihotapstva. Posledica je, da bosta obe kmetici morali plačati veliko kazen, pa še blago ima bo zaplenjeno. — Pred dnevi pa so mitničarji odkrili še en primer takega tihotapstva. Neka kmetica iz okolice je hotela vtihotapiti kar sedem slatinskih steklenic žganja. Navezala si jih je po ra-

mah, po bedrih in celo pod pazduho. V družbi z več kmeticami se je pripeljala do mestne meje, kjer so morali vsi stopiti z voza. Dobrodušni mamiči ne bi paznik niti prisodil tihotapstva, če ne bi pri sestopu z voza steklenice zažvenketale. Posledica je bila seveda občutna kazen in zaplomba žganja. Nasvet: Ne skušajte tihotapiti!

* **Zaradi neometanega dimnika zgorela domačija.** Koroščeva gospodinja v Razgorju pri Slovenski Bistrici je šla te dni obiskat v bolnišnico svojega moža. Zato je za ta dan naprosila svakinjo Pavlo Koroščevo iz Spodnjih Laž, da popazi na dom in otroke. Ko je svakinja zjutraj mesila testo za kruh v sobi, so se vnele saje in vsa kuhinja je bila v plamenu. Hitro je spravila na varno otroke in živino, med tem pa so že prihiteli sosede in ji pomagali zadušiti ogenj. Udušili pa so ga le navidezno zakaj leseno tramovje je tlelo dalje in okrog 11. ure je začela goreti vsa hiša. Ogenj se zdaj ni dal več pogasiti, zlasti ker vode ni blizu. Tako je vsa hiša z gospodarskim poslopjem vred zgorela do tal. Lahko si mislimo kako obupana je bila gospodinja, ko se je vrnila iz bolnišnice in našla namesto domačije žalostno pogorišče. Ubogo družino so sprejeli v zavetje usmiljeni sosede.

* **Moža se je hotela znebiti.** Pred malim senatom v Celju sta sedela danes na zatožni klopi 23letni posestnikov sin Avgust Videmšek in 30letna žena delavca Stefanija Sternova, oba iz Bevc pri Velenju. Obtožnica očita Sternovi, da je sklenila usmrtiti svojega moža Jakoba Sterna in nagovarjala Avgusta Videmška, da bi usmrtil njenega moža. Videmšku pa očita obtožnica, da je poskušal zavesti Jakoba Kovača, da bi le ta usmrtil Jakoba Sterna. Zaradi tega sta bila obsojena Avgust Videmšek na eno leto ter tri mesece, Stefanija Sternova pa na eno leto robije.

* **Poklicni tatovi na zatožni klopi.** Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju sta bila obsojena zaradi raznih tatvin Anton Oprešnik, 49letni delavec, na tri leta robije in izgubo častnih državljskih pravic za dobo petih let in 39letni brezposeln rudar Baltazar Poklač iz Sela pri Velenju na eno leto in deset mesecev. Zraven pa bo moral odsedeti še 10 mesecev robije. Poklač je bil namreč pred kratkim amnestiran, zato bo moral zdaj delati pokoro tudi še za prejšnje grehe.

* **Bratu je zažgal.** Draveljčan Tone Peterca, 39letni oženjen delavec, je bil pred malim senatom v Ljubljani obtožen zločinstva požga. Zažgal je svojemu bratu Francetu in je požar uničil gospodarsko poslopje sestoječe iz šupe, skednja in hleva, ter mu povzročil do 80.000 Din škode. Obsojen je bil na 10 mesecev strogega zapora. Olajšilno sta bili priznanje in duševna manjvrednost obtoženca.

* **Zaradi para čevljev človeško življenje.** Na zatožni klopi okrožnega sodišča v Mariboru je sedel 46letni posestnik Ivan Domitar iz Vinčke vasi v Slov. goricah, ki se je moral zagovarjati, ker je zakrivil smrt posestnika Martina Polanca. Gre za par starih čevljev, ki so bili pokojnemu Polancu ukradeni iz njegovega hleva. Bilo je to 30. avgusta lani. Tatvine so pri Polančevih osumili gospodinjjo obtoženega Domitarja. Zato so šli pokojni Polanc, njegov sin in neki Ferik Domitarju ter zahtevali od njega čevlje. Domitar pa se je tako razburil, da je poignil izpod predpasnika samokres in streljal proti staremu Polancu, ki ga je zadel v desno nogo. Nato sta Polančev sin in Ferik planila na Domitarja, da mu iztrgata samokres. Pri tem se je samokres sprožil in kroga je zadel Domitarja v levico. Oba ranjenca sta bila prepeljana v mariborsko bolnišnico. Med tem ko je Domitar okreval, je Polanc zaradi zastrupitve umrl. Razprava se je končala z oprostitvijo obtoženega Domitarja.

* **Obsojena junaka noža.** Na celjskem okrožnem sodišču sta bila te dni dva junaka noža na zatožni klopi. Prvi je bil 37-

letni brezposeln steklarski delavec Franc Bedenk iz Hrastnika, ki je lani v Hrastniku zabol delavca Franca Kožarja s kuhinjskim nožem v prsi in v levo stegno. Rana na prsih je bila lahka, na levem stegnu pa sta bili prerežani žila odvodnica in žila dovodnica, tako da je obstojala nevarnost za Kožarjevo življenje. Bedenk je bil obsojen na pet mesecev zapora. Drugi je bil 27-letni viničar Leopold Soderžnik iz Vesenika pri Oplotnici, ki je bil zabol delavca Alojzja Rečnika v desno stran prsi. Rečnikova poškodba je bila smrtonевна. Soderžnik je bil obsojen na tri mesece strogega zapora.

* **Vlomilec preoblečen v žensko.** Iz Mariborske okolice se je prenehil že dolgo zasledovani in zaradi vlomov in tatvin že 14 krat kaznovani vlomilec 33letni Vincenc Delopst v okolico Topolšice. Tam je zlikovec pravcat strah prebivalstva, ki ni niti podnevi varno pred njim. Tako se je Delopst 6. t. m. preoblekel v žensko in izrabil priliko, ko so bili ljudje posestnika Franca Nadvežnika na polju, da je vlomil v hišo. Iz omar, ki jih je razkosal s sekuro, je ukradel več obiek, perilo in čevlje, srebrno uro z veržico in nekaj gotovine. Vlomilec je nato neznankam izginil.

* **Tat zgodovinske monštrance aretiran.** Poročali smo že o drznem vladu v romarsko cerkev na Ptujski gori, ko je tat odnesel zlato monštranco, ki je velike zgodovinske vrednosti. Tat pa se je naposled ujel v past, da si je bil pri tatvini zelo previden. V tabernakelj je vlomil v ponedeljek zjutraj okoli 4. ure, ko je bil mežnar v zvoniku. Poslužil se je dleta, ki pa ga je ovil s predpasnikom, da ne bi zapustil prstnih odtiskov. Vlomilec je že večkrat kaznovani Potočnik Franc, 21letni posestnikov sin s Ptujске gore. Ukradeno monštranco je prvotno skril doma. Ker pa se je bal, da ga ne bi izsledili orožniki, je prosil prijatelja, da mu jo skrije v seno. Prijatelj je res sprejel v varstvo monštranco in jo spravil v seno, nato pa je zadevo izdal orožnikom, ki so nepridiprava aretirali in oddali v sodne zapore v Ptuj, monštranco pa vrnilo cerkvi.

* **Dve žrtvi napada.** Ko se je 43letna posestnikova žena Ana Šketova iz Dragomilega pri Šmarju pri Jelšah vračala iz vinograde domov, jo je napadel posestnik Janez Manček od Sv. Tomaža pri Šmarju ter jo z udarci s kolom hudo poškodoval po levici in hrbtu. Ko je 63letni posestnik Franc Ropotar s Sp. Rečice ob Savinji delal na svoji njivi, ga je napadel posestnik Florjan Črešnovak s Sp. Rečice s kolom in ga močno poškodoval po levici. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

* **Nesrečna natura.** Leta 1932. je posestnica Ranerjeva na Pobrežju pri Mariboru umorila svojega moža, kateremu je presekala vrat s srpom na domačem dvorišču. Dobila je osem let robije ter so jo poslali v žensko kaznilnico v Begunjah. Zaradi vzornega obnašanja pa ji je bila kazen znatno skrajšana. Komaj je odsedela polovico let so jo že izpustili pogojno v svobodo. Ranerjeva je prišla nazaj na Pobrežje pri Mariboru. V času njenega zapora pa se je mnogo izpremenilo. Njeno posestvo in hišo so ji v svrhu poravnjanja sodnih stroškov prodali. 25.000 Din pa je sodišče priznalo njenemu nezakonskemu sinu s pogojem, da bo skrbel za mater, kadar se vrne iz zapora. Štiri leta je pa so na žensko, ki je bila že poprej razdražljiva, še bolj delovala življenje med njo in sinom je bilo napeto in vrstili so se prepirl. Do posebno hudega prepira je prišlo v petek zvečer. V napadu besnosti je mati zgrabila nož ter navalila na sina. Ranila ga je na ustih. Ko je videla posledice svoje besnosti, se je zavedla usodnosti dejanja. Iz ječe so jo odpustili samo pogojno. V primeru, da zakrivi še kakšno kazensko dejanje se mora vrniti nazaj za mračne zidove in odslužiti kazen do konca. Tega se je zbal in sklenila, da si konča življenje. Z nožem v roki je bežala proti Dravi in se v bližini Thomove barvarne pogrnala v valove. V mrzli vodi jo je minila želja po smrti v valovih reke in se

je splazila nazaj na breg in si hotela prerezati vrat. Zadalja si je veliko rano pod brado. Vsa v krvi in tresoča se od mraza se je vrnila nazaj k sinu, domov in sta se oba zopet spravila.

* **Dve uri sta ga mikastila do smrti.** Mali kazenski senat v Mariboru se je bavil z zverinskimi ubojem, izvršenim v Strmci pri St. Lenartu v Slov. goricah. Na zatožni klopi sta sedela 38-letni viničar Jožef Narad in 46-letni Franc Potočnik iz Strmca, obtožena, da sta tako pretepla Karla Zajka, da je nekaj ur zatem umrl. Pri obravnavi je prišla na dan vsa okrutnost obtožencev, ki sta pokojnega Zajka skozi dve uri tepla, ga suvala z nogami in mu naposled s kolom zlomila lobanjo. Pokojnik je ves čas, ko sta ga tepla, prosil, naj ga pustita, češ da jima bo zato dal 199 dinarjev. Toda vse Zajkove prošnje so bile zaman. Pri obravnavi sta obtoženca priznala svoj zločin, zagovarjala pa sta se, da sta ravnala v silobranu. Senat je obsodil Jožefa Narada na 10 let robije in trajno izgubo častnih državljanskih pravic, Franca Potočnika, ki je bil že 20-krat kaznovan, pa na 12 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

* **Zvonove so ukradli.** To se je zgodilo v Stražišču pri Kranju. Ob vznožju Šmarjetne gore je grad St. Peter, nekoliko višje pod gozdom na samem pa je kapela sv. Petra. Oboje je lastnina vladnega svetnika Otona Detele, graščaka v Preddvoru. V zvoniku te kapele sta visela dva zvana, težka oba okrog 100 kg. Večji je iz leta 1752, manjši pa iz leta 1532. Zvonili so z njima le nekajkrat v letu. Pred nekaj dnevi je pa opazil oskrbnik, da zvonov ni več v zvoniku. V bližini so našli dolgo lestvico in vrvi, katerih so se posluževali neznani tatovi.

* **Zeno napadel z nožem.** V ptujsko bolnišnico so pripeljali 30 let staro vinčanko Lizo Stegerjevo iz Vičancev z ranami na glavi in trebuhu. Izpovedala je, da je bila usodnega dne zaposlena pri sosedu. Po delu so jo pogostili z vinom in se ga je malo nalezla. Ko je prišla domov, jo je mož pošteno oštel, ona pa se je temu uprla. To je moža tako ujezilo, da je šel nad njo z nožem in jo ranil na glavi in trebuhu. K sreči rane niso nevarne.

* **Denar ali življenje.** je zaklical neznan ropar 34letnemu posestniku Florijanu Kositarju iz Selnice, ki se je vračal domov k Sv. Ožbaltu pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Ropar je posestnika pobil na tla, mu izpraznil žepa in ga nato vrgel v potok, ki pa je k sreči zelo plitek. S plenom okoli 100 dinarjev je ropar izginil v noč.

* **Petletni požigalec.** V Markovcih je skušal 5-letni Francek Kramar že četrty požgati domačijo svojega deda, posestnika Janeza Korošca. Bil je sam doma. Zmaknil je vžigalice v kuhinji in na svislih svinjaka našgal slamo. Ko je bila streha že v plamenih, je prihitel k sosedu ter mu že od daleč klical: »Poglejte stric, kako pri nas lepo kurimo. Sosed je prestrašen opazil, da gorijo svinjaki pri Korošču. K sreči so bili nekoliko vstran od drugih poslopij, tako da se je še posrečilo oteči vse drugo, le streha na svinjaki je zgorela. Mali Francek kljub mladim letom kaže zagonetno strast do zažiganja. Že štirikrat je poskušal zaneti doma ogenj, pa so mu še vsakokrat pogasili.

* **Razbojnik Košajnc je dobil 12 let.** Pred malim senatom v Mariboru je bila 16. t. m. obravnava proti razbojniku Francu Košajncu s Pobreške ceste 11. v Mariboru. Za obravnavo je vladalo v Mariboru izredno zanimanje, saj je bil Košajnc lansko poletje in jesen s svojim pajdašem Pajmanom pravcaro strašilo za Mariborčane in okoličane. Obtožnica slika Košajnc kot starega grešnika. Ima že tri kazni, ki so mu prinesle skupno 14 let ječe. Bil je izučen natak, pa je že v mladosti zašel na kriva pota. Velja kot vlomilec in spreten tat, ki pa je obenem zelo nasilen. Ko je bil v zaporih celjske jetnišnice, je skušal nekoč pobegniti ter je pri tem pobil paznika s kamnom na tla. Prišel je iz ječe šele ob koncu leta 1934. Zdaj šte-

je 38 let. Komaj je bil na svobodi, že je spet zašel v stare pregrehe. Združil se je z Jožefom Pajmanom, s katerim se je seznanil v zaporih. Tri mesece sta strahovala mariborsko okolico in je večina večjih vlomov, ki so si takrat sledili drug za drugim, gotovo njuno delo. Košajncu samemu so dokazali devet velikih vlomov, pri katerih je napravil za 85.000 dinarjev škode. Tri vlome je zagrešil v naši državi, šest pa v Avstriji. Neprestano je menjaval področja svojega dela. Kadar so ga iskali v Mariboru in okolici je pobegnil po tihotapskih potih v Avstrijo; ko pa so mu postala tla tam prevročna, se je spet umaknil na našo stran. Sredstev je imel vedno dovolj, ker so mu vlom prinašali lep plen. Obsojen je bil na 12 let robije, 300 Din globe in trajno izgubo častnih pravic. Košajnc sodbe ni sprejel.

* **Roparski napad.** Na polju Kapele-Dobova pri Brežicah je bil te dni izvršen roparski napad. Po cesti se je vozil zvečer s kolesom trgovski pomočnik Mihael Pustek iz Zagreba. Pri Mali Obreži ga je naenkrat obstopilo pet moških in ga podrla na tla. Zahtevali so z grožnjo smrti od njega denar, ki jim ga je Pustek tudi res izročil. Napadalcu so nato izgnili v temo.

* **Detonir.** V okolici Krškega so našli ljudje mrtvega otroka moškega spola. Dete je bilo najbrže zadušeno. Dete je vrgla proč kakor je ugotovljeno, neznana, okrog 25 let stara ženska, ki so jo videli v Krškem.

* **Šest obtoženih zaradi tatvine kamnik-tita.** Mali senat v Ljubljani je te dni obravnaval tatvino streliva v kamniški smodnišnici. Delavca Jože z Vrhopolja in Pavle iz Zal pri Kamniku sta v letih 1932. in 1933. izmaknila do 158 kg razstreliva, v prvi vrsti kamnik-tita, ki ga rabijo pri razstreljevanju skal. Prvi je vzel iz smodnišnice blizu 150 kg, drugi pa samo 8 kg. Žena prvega, Alojzija, je pomagala ukradenemu blagu razpčavati. Na zatožni klopi so prišli tudi trije posestniki, obtoženi nakupa in razpečevanja ukradenega blaga. Sodba: Jože na tri mesece strogega zavora in izgubo častnih državljanskih pravic za dve leti; Pavle na en mesec zavora pogojno za dve leti; Alojzija na 15 dni zavora pogojno za eno leto; posestnik Ivan na 15 dni zavora in na 150 Din denarne kazni in v plačilo povprečnine 500 Din; posestnik Primož na 10 dni zavora in v povprečnino 500 Din in posestnik Ludvik na pet dni zavora in v povprečnino 500 Din. Zadnji trije so tudi obsojeni v vzajemno plačilo vseh stroškov kazenskega postopanja. Prvi trije so sodbo sprejeli.

* **Zastrupilevalka Pavlovičeva ne bo obsojena.** V Pavljanah pri Belovaru je kmetica Milka Pavlovičeva zastrupila vrsto svojih sorodnikov, da bi postala edina lastnica velikega posestva. Pod rušo je spravila s strupom sedem oseb, med njimi tudi svojega moža. Na razgovor pred belovarskim okrožnim sodiščem ni hotela ničesar priznati. Bila je obsojena na smrt. Pozneje pa je obdoličila svojega ljubimca, nekega vaškega mladitca, da ji je pomagal pri zločinu. Pri drugi razpravi je Milka priznala samo to, da je zastrupila svojega moža, ker jo je ba je trpčnil. Osumljeni njen bivši ljubimec pa je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. Zagovornik na smrt obsojene Pavlovičeve je vložil priživ, ki je imel ta uspeh, da je stol sedmorice izpremenil smrtno kazn v dosmrtno robijo. To se je zgodilo zaradi tega, ker je prav verjetno, da je zločinki nekoč pomagal, če že ne dejansko pa vsaj z nasveti.

* **Protizakonito izdelani kovanci po 50 dinarjev.** Uprava mesta Beograda (uprava policije) je dala tole pojasnilo o podatkih, ki jih je zbrala o tem, da so neke osebe meseca januarja in februarja v prostorn Kovnice d. d. v Beogradu nekaj časa nezakonito izdelale neko količino srebrnega denarja po 50 Din. Organi uprave mesta Beograda so izvršili potrebno preiskavo in ugotovili, da sta v omenjenem času izdelovala srebrne kovance po 50 Din Milivoje Bošković ravnanatelj Kovnice, d. d. in njen delničar Krsta

Djordjević, knjigovodja omenjene kovnice. Dognano je doslej, da sta nakovala 6000 srebrnikov po 50 Din. Od teh so jih našli 4.810, ostanek 1.190 je pa najbrže prišel v promet. Našli in zaplenili so ves material za izdelavo tega denarja. Storišca sta zaprta in se vodi proti njima preiskava, nato pa bo sta izročena pristojnemu sodišču v nadaljnji zakonski postopek.

* **Nezakonsko dete je izpostavila.** Pred malim senatom v Ljubljani se je zagovarjala 23letna samska delavka Frančiška Lemovčeva iz Jarče doline, občina Ziri. Bila je obtožena, da je 22. septembra lani na Selu pri Zireh izpostavila svojo šest tednov staro nezakonsko hčerko Marto. Položila jo je bila zgodaj jutraj na prag pred stanovanjem Burnikovič in je bila nevarnost, da bi jo kaka mačka, pes ali druga žival napadla. Bila je tudi nevarnost, da bi jo kdo v temi pohodil. Obtoženka, slabotno dekle, ki si služi svoj vsakdanji kruh s čipkarstvom in zasluži dnevno do tri dinarje, je priznala in odkrito povedala: »Iz pomanjkanja sem to storila, da bi nezakonski oče skrbel za otroka. Ni mogoče, da bi otroka pes ali maček pojedel. V mojem stanovanju je vse polno podgan, pa ni bilo take nevarnosti. Nisem imela slabega namena«. Priča Burnikova Zofija, kovačeva žena, je pol ure pozneje našla dete. Vzela ga je v stanovanje in skrbela zanj 16 dni. Otrok je 1. novembra umrl. Ni bil preveč shujšan. Obtoženka ima že dva nezakonska otroka v starosti od 4 do 7 let. Priča kovaški pomočnik Anton Burnik, brat Simona je v preiskavi povedal, da je malo skrbel za otroka, ker sam nič ne zasluži. Po nekaj mesecih se je hotel prepričati po obrazu, ali je otrok njegov. Obtoženka: »Zato sem mu ga pa prinesla, da ga je videl.« Pred sodbo, ko je državni tožlec predlagal kazn v smislu obtožbe, je še pripomnila: »Pravica naj se zgodi! Oprostite me!« Bila je obsojena le zaradi prestopka, ker je iz malomarnosti zapustila onemoglo osebo, na en mesec zavora pogojno za dve leti.

* **Cigansko bogastvo.** Pred nekaj dnevi so cigani v bližini Petrinje na Hrvatskem napadli nekega kmeta, ki je vozil domov sod žganja. Cigani so bili prepričani, da ima kmet pri sebi tudi večjo vsoto denarja, in so ga zato začeli pretepati s koli, da bi jim izročil denar. Kmet je pri tem dobil hude poškodbe. Ker niso našli pri njem nikakega denarja, so mu odpeljali žganje. Orožništvo je bilo o napadu takoj obveščeno ter je hitro izsledilo napadalce. Pri ciganih so premetali tudi vsa stanovanja in našli pri njih mnogo denarja, za katerega so sumili, da ni pršel v njih roke na pošten način. Pri enem izmed starih ciganov so dobili vložno knjižico Pošne hranilnice za 20.000 dinarjev, pri drugih pa več obveznic in gotovega denarja v vrednosti do 50.000 dinarjev. Cigane so zaprli in se oblastva zelo zanima za pota, po katerih so cigani prišli do tolikega imetja.

* **Obsodba vlomilca.** Pred tričlanskim senatom v Celju se je zagovarjal 23 letni ključavničarski pomočnik Jože Colner iz Hrastnika zaradi vloma. Obtožen je bil, da je vlomil v steklarstvo v Hrastniku, kjer je ukradel 10.000 Din gotovine in zlato uro in verižico v vrednosti 10.000 Din. in da je pozneje v tatinskem namenu razbil okno v pisarni hrastniške steklarne, a ga je steklarniški paznik prepodil. Obtožen je bil tudi, da je s ponarejenimi ključi odprl stanovanje steklarja Adolfa Novotnega v Hrastniku ter ukradel 800 Din gotovine, dve hranilni knjižici na 31.000 Din, nekaj obleke, uro in dozo v vrednosti 1.885 Din, nekaj tujega denarja in druge reči. Obsojen je bil na leto in 10 mesecev robije.

IZGUBLJEN KANARČEK

Fantič (z mačko pod pazduho): »Gospa, prosim za deset dinarjev, katere ste obljubili za nagrado tistemu, ki bi vam prinesel izgubljenega kanarčka.«

Gospa: »Saj to ni kanarček, ampak mačka!«

Fantič: »V mački je pa kanarček.«

Peš po Franciji pred 40 leti

Pri teh poihodih sem srečal nekoč na cesti popotnika. Pri razgovoru sem mu povedal, kdo sem in česa iščem. Tujec se mi je predstavil: Napoleon Vanget, poklic: kotlar, po rodu iz Belgije. Na tornistri, v kateri je imel nekaj orodja, je visel kotlič. Na moje vprašanje, čemu ima kotlič, mi je odgovoril: »Mar misliš da bom kar sirovo jedel? Tu in tam naredim pri kmetih kakšno popravilo. Za plačilo dobim po večini živeža: moko, zabele, jajca in kruh. Krompirja ne vzamem, ker ga dobim na njivi. Redko kdaj dobim kakšen sold za plačilo. Denarja ne dobiš od francoskega kmeta. Moral bi ga dati v tiskalnico, če bi hotel dobiti frank od njega.«

»Imaš kaj denarja?« me je vprašal Napoleon.

»Kakšnih 12 soldov«, sem mu odgovoril. Imel sem več, pa nisem priznal.

»Oho,« je vzkliknil. »Ti si cel bogatin nasproti meni, ki nimam niti solda. Jaz bom zakuril. Krompir imam, ti pa pojdi v vas in kupi za en sold soli in olja in za dva solda kruha.«

Tisti večer sva večerjala osoljen krompir, ki sva ga namakala v olje, in kruh. V južni Franciji se dobi povsod zelo dobro olivno olje. Po večerji je predlagal tovariš, da greva na neko veliko vinogradniško posestvo. Tam se bo začela trgatve. Napoleon je menil, da dobiva vsaj za nekaj dni delo.

Neki ponedeljek sva prišla tja zgodaj zjutraj. Obširno dvorišče je bilo že polno ljudi. Pisarno so ljudje naravnost oblegali in prosili za delo. Nisva bila sprejeta. Šla sva še skupaj do Bordeauxa, kjer sva se ločila. Le tri dni sva bila skupaj, pa ga imam še zmerom v prijetnem spominu. Bil je srednje velik, širok in naseden mlad mož, zelo zgovoren in dovtipen.

Pozneje sem večkrat razmišljal o tem, kako je v Franciji urejena socialna oskrba. Dva meseca sem že hodil peš po Franciji in nisem nikdar našel ali srečal nobenega brezposelnega razen tega, a že ta si je sproti zaslužil živež. Razlagam si to tako, da je francoski kot starejši kulturni narod že davno spoznal, da se klatijo po svetu po večini le manjvredni in delomrzni ljudje in jim je celotni narod odklonil vsako podporo in odtegnil zavetje. Na ta način so polagoma izginili vsi ti pocestni klateži.

V mnogih drugih državah je prav nasprotno. Od meseca do meseca, od leta do leta jih je več, a čez noč se človeku obesijo kar po trije, štirje. Nekoč sem prenočil moža, ženo in osem njunih otrok. Nekateri so brez listin, drugi imajo samo vojne knjižice, tretji pa še samo platnice od poselske knjižice, a večina ima sploh prazne knjižice. Posebno vrsto sestavljajo pogorelci, ki jim ni nikdar nič pogorelo. Ali bi bilo težavno, krivično in neizvedljivo, da bi nikdo ne smel na cesto od teh ljudi, če nimajo listin v redu in vsaj eno dobro izpričevalo o triletnem službovanju. Vsi brezposelni pa le niso slabi ljudje. Mehki so, brez smotra in trdne volje. Čeprav odrasli, potrebujejo še zmerom zunanjšega voditelja in priganjača kakor deca. A to zato, ker notranjega priganjača nimajo. Za stare berače in postopače, sploh za ljudi, ki niso bili nikdar koristni člani človeške družbe in ki so nesposobni za delo, izdamo milijone in jih hranimo po predpisih tako obilno, da se v nekaterih zavodih naše države zraven vzredi z dobro človeško hrano še na stotine pitanih svinj. Na drugi strani imamo veliko število zapuščene dece, nešteto mladih in starejših priidnih, vse podpore vrednih brezposelnikov, ki pa ginevajo v obupu, bedi in pomanjkanju. Ali je to prav, ali je to pravična in smotrna socialna oskrba?

Za izvedbo boljše socialne oskrbe je pa treba načrta, volje, možnosti in sposobnosti. Do vseh teh bednih in ponižanih je treba najprej iskrene ljubezni, sočustvovanja in razumevanja, do posameznika pa stroge,

pravične in neusmiljene brezobzirnosti, če je potrebna in če je na mestu. Vsak državljan ima pravico do dela in ne do podpore, to naj bo vodilna misel in podlaga socialne oskrbe. Na drug način je vsako izboljšanje socialne oskrbe nemogoče. Nekaterim državljanom je samo na tem, da se prebivalstvo razmnožuje, kako pa živi, jim je deveta briga.

Odgovorni višje ljudje (pod višjim razumem može, ki zavzemajo višji položaj z obširnim delovnim območjem, v katerem lahko napravijo mnogo dobrega, pa tudi veliko slabega, nižji so pa na postojankah z majhnim delovnim področjem) ne uporabijo koristno tisočev delovnih dni, kar povzroči ogromno izgubo na narodnem premoženju. To pomeni, da nimajo pravega smisla za socialno oskrbo. Če so se kedaj učili v šoli narodnega gospodarstva, so se ga samo za šolo, da napravijo izpit, ne pa za življenje. Imamo dve izobrazbi. Prva je šolska, druga praktična-življenjska, ki sloni na prvi in se pridobi navadno med dvajsetim in petindesetim letom v življenjski borbi in metežu. Toda življenjskih izkušenj žal marsikomu manjka, in vendar je to glavno. Kdor ima samo prvo izobrazbo, to je šolsko, je manjvreden povsod, kamor ga usoda postavi. Ker pa je malovredno blago običajno lažje kakor polnovredno, splava na vrh kakor pri žitu, če ga vržemo v vodo. Kar je v drugih državah slabega, še posnemajo. Predvsem se držijo starega koľovoza, čeprav je poljam. Za krčenje novih potov niso, ker nimajo volje in sile.

Časopisi prinašajo čedalje več poročil in povesti, ki pa niso ne zabavne ne poučne, samo da napolnijo prostor. Zakaj se ne piše natančno in podrobno o tem, kako so rešile in rešujejo nekatere države socialno oskrbo. Le malokdaj beremo v listih razprave o tem. Med preprostimi čitatelji po deželi so tudi taki, ki želijo tečnejše duševne hrane. (Nadaljevanje sledi).

Iz popotnikove torbe

Kako smo prodali nevesto

Moravče, marca.

Da bo domača javnost prav poučena o zloglasni prodaji neveste ki jo je opisal nepodpisani dopisnik v »Domoljubu« pod naslovom »Neveste prodajajo«, podajam nastopno izjavo:

Kot sosed in dober prijatelj nevestinega doma sem sestavil poslovilno pismo ter ga zanesel v družbi z bratom po starem moravškem običaju pred poroko ženinu na nevestin dom. Povabil pa sem tudi učitelja g. Kotnika z namenom, da bi ta spoznal ta običaj, ki je pri nas splošno v navadi. Da je ta običaj v resnici splošen, dokazuje dejstvo da se niti pri naš »Domoljubu« ne ravna po navodilu »Domoljubovega« dopisnika, temveč so prodali še pred kratkim nevesto za precejšnjo količino vina.

Da naša »izsiljevalna bratovščina« ni imela najmanjšega namena, izsiljevati od ženina težke stotake, imam zadevne dokaze od ženina in nevestinega brata.

G. ženin je popolnoma prostovoljno poklonil za nevesto 150 Din, a nevestin brat je še posebej dal 100 Din, za fantovščino. Za ta denar je dobilo 21 moravških fantov večerjo in pijačo.

Za igralce, godbenike in sodelovalce pri igri »Revček Andrejček«, ki so se istega večera zbrali tudi v isti gostilni, pa se je malenkostna pogostitev plačala iz društvene blagajne. Poleg tega pa je podpisani za pogostitev godbenikov še sam dal 100 Din za prirejeno mu podoknico.

Po igri sem bil dolžan povabiti oba učitelja gg. Berlota in Kotnika kot sodelovalca pri igri, ki pa sta svoj zapitek proti moji volji tudi plačala.

Glede voglarjenja pripominjam, da v Moravčah ne smatramo prodajanja nevest za voglarjenje, pač pa je voglarjenje to, če gre kdo zvečer na »ohcet« in tam brezplačno je in pije.

Ker je jasno, da vsa ta časopisna polemika nevesti in nevestinemu domu ne more biti ljuba, bi pričakoval od nepoučenega dopisnika več obzirnosti. Sicer sta pa oba dopisa osebne značaja, napisana z namenom, da škodujeta ugledu učiteljev.

Upam, da je s tem dopisom zadeva končana.

Anton Cerar.

PREKMURSKI GLASNIK

Huda bitka s tihotapci onkraj Gornje Radgone. Neuvaino se je zbrala večja družba, da poskusi srečo s tihotapstvom. Pod vodstvom Stefana Baša in Janeza Flegarja iz Tišine so se tihotapci napotili posamič čez mejo in se znašli v avstrijski Radgomi, da nakupijo večjo množino blaga, ki jim je bila z avtom zapeljana blizu meje. Ker pa je meja v nočnem času predobro zavarovana, so poskušali srečo pri belem dnevu. Blago so si bili razdelili iz vreč v nahrbtnike in jo mahili okrog 18. ure proti Golibi ob izlivu Kučnice v Muro. Ko so prispeli na našo stran, jih je ustavila obmejna straža, ki je bila tokrat okrepljena z orožniki iz Tišine. Ker so se tihotapci pognali v beg, je začela obmejna straža streljati, čemur so odgovarjali tudi tihotapci s strelji iz revolverjev in nastala je strelska bitka, v kateri so poleg tihotapci. Stefanu Baši je strel preluknjal predpasnik med koleno in žvižg številnih krogel okoli ušesa ga je prisilil, da se je vrgel na tla, počakal in se le tako rešil smrti. Z njim je padel v roke obmejnih stražarjev tudi njegov sotrudnik in vodja Janez Flegar. Eden je skočil v Muro, drugi pa so se pogнали nazaj preko meje na avstrijsko stran. Med begom so odvrgli težke tovore, ki jih je carinsko oblastvo zaplenilo, in sicer okrog 80 kg saharina, 8432 kamenčkov za vžigalnike, 72 vžigalnikov in različnega drobnega blaga. Skupne carinske kazni za to blago znašajo okrog dva milijona dinarjev. Ujeta voditelja Baša in Flegar sta bila odvedena v zapore sreskega sodišča v Ljutomeru. O tihotapcu, ki je skočil v Muro, se je razširila vest, da je bil obstreljen in da je utonil v Muri, vendar se to še ne potrjuje.

NAŠI NA TUJEM

Novice iz naših ameriških kolonij

Cleveland, februarja.

V Clevelandu so umrli Ana Tkaličeva, stara 53 let, doma iz Gudač; Gregor Goddec, star 83 let, doma iz Lož pri Krki, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti; Anton Suštaršič, star 45 let, doma iz Pozarč pri St. Janžu na Dolenjskem; Janez Janež, star 62 let, doma iz Polubina na Primorskem.

V Coleraineu je umrla Ana Murnikova, stara 63 let.

V West Allisu je padel Vindišman tako nesrečno po stopnicah, da je čez nekaj ur v bolnišnici umrl za hudimi poškodbami. Pokojni je bil doma iz Stranske vasi pri Smihelu.

V Soudanu sta umrli Frančiška Kocka in Barbara Plantanova.

V Jerju je umrla Frančiška Tekavčeva, rojena Kovačičeva, stara 56 let.

V Willardu je farmer Franc Lajkovič ustrelil svojo ženo Agato in triletnega sina, ki sta skupaj ležala v postelji. Najstarejši sin Franc je izbil očetu samokres iz roke in rešil druge otroke. Lajkoviču se je najbrž omračil um.

V Chicagu je umrla Ana Šilarjeva, stara 59 let, doma iz Brežic.

V Barbetonu je nenadno umrl Franc Grbec, doma iz okolice Iga. V Ameriki zapušta vdovo, sina in hčerko.

Iz Dorstfelda (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno žensko društvo je nedavno proslavilo prvo obletnico obstoja in obenem priredilo pustno zabavo. Obiskala sta nas tudi zvezni predsednik g. Pavel Bolha in g. Sentjarc. Prav tako nas je posetila zvezna predsednica ženskih društev ga. Ema Korentova. Prireditelj je prav lepo uspela.

Iz Meerbecka pri Mörsu (Nemčija) nam pišejo: Dne 15. februarja smo spremljali k večnemu počitku zvesto bračko »Domovine«, dobro mater štirih otrok go. Ivano Flisovo, rojeno Mrakovo iz Galicije pri Celju. Bodi ji lahka tuja zemlja, možu in otrokom pa naše iskreno sožalje! — Dne 13. t. m. je obhajala zvesta bračka »Domovine«, vdova ga. Marija Bučerjeva svoj 74. rojstni dan. Priljubljeni ženi želimo še mnogo zdravih let! — Predsednik Jugoslovenskega društva g. Franc Podreberšek je obhajal 1. t. m. svoj 61. rojstni dan. Priljubljenemu rojaku čestitamo!

Iz Essen-Berge-Borbocka (Nemčija) nam pišejo: Tukaj smo pretekli mesec pokopali Damjana Strajnerja, ki je štel blizu 75 let. Pokojnik je bil v Essen-Westu 30 let član Društva sv. Barbare, ki ima v pravilih, da se mora vsak umrl član pokopati z godbo, zastavo in vencem. Toda niti z zastavo ga niso spremljali na zadnji poti. Mož je namreč zaostal s članarino za tri mesece in tudi na zборе ni mogel hoditi v zadnjem času, vendar pa je še zmerom bil član. Tako bi se ne smelo postopati. Naj bo rojaku trpinu lahka tuja zemlja!

BANKA BARUCH

11. Rue Aubert, Paris (9^a)

odpremlj denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vršijo vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64 Bruxelles; Francija: št. 1117-94 Paris, Holandija: št. 1458-66 Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5067 Luxembourg. — Na zahtevo pošlremo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Goveji jezik v omaki. Goveji jezik operi in ga pristavi z vso zelenjavo kakor govejo juho. Ko je jezik mehak, kar traja približno dve uri, ga vzemi iz juhe. Ko se malo ohladi, ga olupiš in zreži na drobne tanke plošče. V kozi napravi bolj temno prežganje. Na prežganje stresi sardelje (tri sardelje očisti in prav drobno sesekljaj; s sardelami sesekljaj tudi eno čebulo, malo zelenega peteršilja in malo limonove lupinice), malo popraži in zalij s precejeno juho, v kateri si kuhala jezik. Nato stresi narezani jezik v omako in ko malo povre, še malo popopravi pa je jed gotova. Ko kuhaš jezik, ga ne soli preveč, ker so že sardelje slane.

Nadevana jajca. Skuhaj v trdo šest jajc; vro maj 12 minut. Kuhana jajca položi v mrzlo vodo, nato olupiš in po dolgem prereži. Rumenjake pretlači skozi sito. Mešaj šest dek sirovega masla, da nastane, nato primešaj pretlačene rumenjake, žlico gorčice, osoli in vse skupaj mešaj še 10 minut. To zmes napolni v beljakove polovice. Če hočeš, lahko na vrh položiš še malo žolce.

Sirova torta. Mešaj, da nastane, 16 dek sirovega masla in 16 dek vaniljevega sladkorja. Nato primešaj šest rumenjakov (najprej en rumenjak in ko je ta dobro umešan, drugega in tako naprej) 16 dek zrelih mandljev ali orehov, 16 dek pretlačene skute, in nazadnje še sneg šestih beljakov. Posodo za torto dobro pomaži s sirovim maslom,

37.--
40.--
65.--
55.--
88.--

Sternmecki
CELJE 91

UMEN-K-NEM-
ZASTONJ

potresi z drobtinami zli toplo noter, razravljaj in speci (približno 50 do 60 minut). Še toplo torto potresi s slad m. hladno zreži in daj na mizo.

Praktični nasveti

V kotlu ali loncu, v katerem imaš vedno vodo, se sčasoma napravi vodni kamen, posebno če je voda trda. Tak lonec se ne da poribati, pa tudi potrebuje več časa, da v njem voda zavre. Da to preprečiš, imej v takem loncu ali kotlu kos marmorja, ki vleče nase vodni kamen. Tak lonec pa očistiš na ta način, da več dni zaporedoma kuhaš v njem krompirjeve olupke. Če to ne pomaga, potem zavri v njem kisa ali pa vodo, pomešano s salmiakom. Pusti vodo potem čez noč, drugi dan jo izlij, po loncu pa previdno tolci s kakim lesenim predmetom, in tako se bo kamen odluščil. Nato lonec poribaj in umij.

Poslano

»Domovina« je 30. januarja priobčila članek iz Mošenj. Med drugim je bilo takrat objavljeno tole: »G. Globočnik, po domače Reš iz Mošenj! Na shodu pri Gabrijelčiču na Brezjah smo slišali, da ste oddali v mlekarno posneto mleko. Ali veste, da bi s tem škodovali ugledu naše mlekarske zadruge, ako bi ne bil poslovođa v mlekarni pozoren in ne bi vašega mleka zavrnil? Ali priznate da bi s tem oškodovali naše gospodarje in gospodine?«

Na gornjo notico pa je g. Globočnik iz Mošenj zahteval popravek, ki je bil priobčen v zadnji številki »Domovine« in ki se glasi: »Ni res, da sem kdajkoli oddal v mlekarno posneto mleko, da sem z oddajo svojega mleka škodoval ugledu Mlekarske zadruge, da je zaradi svoje pozornosti poslovođa zavrnil moje mleko in da je bil zaradi mojega mleka oškodovan le eden gospodar ali gospodinja. Res pa je, da je bilo in da je mleko mojih krav izredno dobro in dostoj ni bilo še nobene pritožbe zoper to mleko, da ni bilo nikdar dostoj zavrnjeno, kakor tudi, da nisem nikdar nikogar pri mlekarni oškodoval niti za eno paro.«

Popolnoma v redu, g. Globočnik iz Mošenj! O kakovosti mleka vaših krav prav nič ne dvomimo. Toda očitke vam je izrekel v obraz in vas obenem pokazal s prstom na javnem zborovanju g. Globočnik Anton, po domače Brnšek, z Zg. Otoka, torej gospod, ki se prav tako piše kakor vi. Izrekel ga je zato, da odgovori na Vašo izjavo v »Gorenjcu« in da pred zbranimi občani pove in tudi pojasni, da on ni tisti Globočnik, o katerem se je šušljalo, da je posnemal mleko. Vprašali smo g. Globočnika z Zg. Otoka, ali bi mogel, če bi bilo potrebno, podati za očitke tudi dokaz resnice. »Kadarkoli in klerkoli bo treba«, se je glasil odgovor. Iz vsega tega sledi, da je »Domovina« dne 30. januarja pravilno poročala. Pribijem le to, naj g. Globočnik iz Mošenj ne zamenja izraza zavrnil z izrazom vrnil. Njegovo mleko je bilo zavrnjeno, torej ni bilo uporabljeno v iste svrhe, kakor se uporablja običajno, ker je bilo v obravnavanem primeru slabše kakovosti; ni bilo pa vrnjeno. G. Globočnik iz Mošenj naj bo prepričan, da je dopisnik obeh zadevnih člankov v »Domovini« iz občine Mošenj, da se je o zadevi natančno informiral in da je vsako svojo trditev pripravljen dokazati (vse podčrtano je podčrtal dopisnik iz Mošenj.)

Mošnje, 17. marca 1936

V. C.

Listnica uredništva

Goriška vas — Skocijan. V teku na 100 m je jugoslovenski rekord 10,7.

Črni diamant. »Črni mož« je v naše razmere prenešen po Karlu Mayu. Lahko dramatizirate z navedbo, da ste dramatizirali po tem prevodu Karla Maya.

Glogovac. Nemški bankovci iz l. 1923. so brez vsake veljave.

Cven. Način uničevanja plevela s papirjem je razširjen po plantažah na Havajskih otokih, v Ameriki in drugod. O tem smo čitali v tujih kmetijskih listih, a brez podrobnosti, kako se ta posel upravlja. Obrnite se na kmetijskega strokovnjaka. Tudi mi prosimo kmetijske strokovnjake, da se zanimajo za to važno zadevo in v časopisju ponudijo o tem vse, ki se bavijo s kmetijstvom in vrtnarstvom.

RADIO LJUBLJANA

od 22. do 29. marca

Nedelja, 22. marca: 8.00: Telovadba (15 minut za moške, 15 minut za ženske; vodil bo prof. Marjan Dobovšek). — 8.30: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 8.45: Citraški orkester (piosce). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.40: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka). — 10.00: Trije veseli godci (gosti, kitara, in orglice). — 11.00: »Arija ali speva« (spored II. mladinskega koncerta Glasbene Matice). — 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15: Veseli spored (radijski orkester). — 13.15: Kar imamo — to vam damo (plošče po željah). — 16.00: Kako naj pospešujemo rejo matih živali (Inkret). — 16.20: Kmečke godbe na ploščah. — 17.00: Gospodinska ura: Moka v kmetijskem gospodarstvu (Anica Lazarjeva). — 17.20: Sto minut med gasilci (spored sestavi prosvetni odsek gasilske župe za srez Laško). — 19.30: Napoved časa, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Koncert pevskega društva »Grafike«. — 20.45: Koncert gojencev drž. konservat. v Ljubljani. — 21.30: Radijski orkester. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek, 23. marca: 12.00: Nekaj opernih spevov (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Spomini na Johanna Straussa (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Zdravniška ura: Obolenje prebavnih organov (dr. Bogomir Magajna). — 18.20: Charakter: Vtiski iz Italije (sinfonična pesnitar na ploščah). — 18.40: Kulturna kronika: Andre Marie Ampere — ob 100 letnici njegove smrti (prof. Miroslav Adlešič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Pesmi za ples in dobro voljo. — 20.40: Pevski koncert Mile Kogejve, članice ljubljanske opere. — 21.20: Operetna glasba (radijski orkester). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski jazz.

Torek, 24. marca: 11.00: Šolska ura: Pomlad v glasbi (Emil Adamič). — 12.00: Med severnimi Slovani (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Pevske jazzovske skupine (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Analiza in izvajanje Beethovnovih sonat op. 10, št. 3. (Jadvida Poženelova). — 18.40: Filozofsko predavanje (dr. France Veber). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30:

Nacionalna ura. — 20.00: Prenos opere iz Zagreba.

Sreda, 25. marca: 9.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 9.10: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). — 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 11.00: Otroški kotiček (koncert radijskega orkestra, vmes bo kramljala Mila Šaričeva, članica ljubljanske drame). — 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15: Akademija II. drž. realne gimnazije v Ljubljani. — 13.15: Plošče po željah. — 16.00: O gozdarstvu (inž. Tavčar). — 16.20: Našim mamicam (nastop otrok; vodila bo Vencajzova). — 17.00: Za dobro voljo (Gorenjski trio, Fantje na vasi in radijski orkester). — 19.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Hanica gre v nebesa (Gerhart Hauptmann), sanjska igra v dveh dejanjih. — 21.00: Venčki narodnih pesmi. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnika«.

Četrtek, 26. marca: 12.00: Reproduciran koncert na orglah. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Po slovenskem jugu (pl.) 14.00: Vrem. poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Operne fantazije (radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Prenos iz ljubljanske opere.

Petek, 27. marca: 11.00: Šolska ura: Ob 100 letnici Ciglerjeve »Sreče v nesreči« (dr. Rudolf Kolarič). — 12.00: Slovenska narodna in umetna pesem (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Lahka glaba (radijski orkester). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Ženska ura: O tkaninah (Štibernikova Dana). — 18.20: Ravel: Bolero (plošče). — 18.40: Delavsko predavanje: Naši vajenci (Pernišek). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: III. ura slovenske klavirske glasbe: uvodno predavanje prof. Marjana Lipovška, klavir solo — dr. Danilo Švara. — 21.00: Češka glasba (radijski orkester). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski jazz.

Sobota, 28. marca: 12.00: Plošča za ploščo — napev v napev. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo — napev v napev. — 14.00: Vremensko poročilo. — 18.00: Za delopust (radijski orkester). — 18.40: O medionizmu (prof. Josip Šimenc). — 19.00: Napoved časa,

vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Zunanji politični pregled (dr. Alojz Kuhar). — 20.15: Ronny-jazz. — 21.15: Pozor! Uganite za nagrado konec »Čudno zgodbe profesorja Hudobivnika«, (zvočna igra; napisal Joža Vombregar; izvajali bodo člani radijske dramske družine). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski orkester.

Za smeh in kratek čas

V GOSTILNI

Gost: »Gospod natakar, ali je tole res poročila pečeno kokoši?«

Natakar: »Kajpada, gospod.«

Gost: »No, bodite tako ljubezni in mi prinesite ono drugo polovico!«

SORODNI DUŠI

Dušan: »Gospodična Vera, osrečite me vsaj z enim poljubom!«

Vera: »To ne gre, še nikoli nisem poljubila moškega.«

Dušan: »Nič ne de, jaz tudi ne.«

TEŽAVE

Zdravnik: »Ste vzeli zdravilo, preden ste šli spat?«

Miha: »Ne, gospod doktor. Na prejšnjem sem pozabil, ko sem ga pa hotel vzeti, sem že spal...«

V GOSTILNI

Gost: »Ali imate divjo raco?«

Natakar: »Ne, gospod, ampak lahko vam raco naredimo divjo.«

MODROST

Šenko: »Kaj je modrost, očka?«

Oče: »Vidiš, sinček, moder je tak človek, ki je zmerom istih misli kakor njegova žena.«

VIDELA STA SE ŽE

Dušan: »Gospodična, meni se zdi, da sva se že neke videla!«

Vera: »Že mogoče, jaz sem blagajničarka v zastavljalnici.«

ZAKON

Dva prijatelja se po dolgem času spet srečata. Govorita o tem in onem in tudi o zakonu.

»Prijatelj«, pravi Miha, »jaz rečem tako, da je zakonski stan vendarle najlepši stan. To je kakor varno pristanišče, v katerem se srečata dve ladji.«

France pa zmaže z glavo. »Če je tako,« reče, »potlej je pa mene srečala vojna ladja!«

ZADOSTI JE

Žena: »Oh, kako rada bi bila filmska zvezda. To bi bilo krasno. Ves svet bi govoril o meni.«

Mož: »Hvala lepa. Dosti mi je, do govori o tebi cela naša ulica.«

MALI OGLASI

POSODILA ISČEMO

v gotovini, kratkoročnega ali dolgoročnega, na prvovrstno jamstvo industrijskega podjetja in na dobro obrestovanje. Ponudbe pod »Sigurno naložen denar« na upravo »Domovine«.

POZOR MIZARJI

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) »Kako«. — Prihrani si delo in čas, brez zadolženja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Breznik Erjavec, Žilič vsi v Ljubljani; D. Rakusch v Celju in Andraščič, Lotz v Mariboru. 193

Pohištvo

izdelujem in prodajam na knjižnice posojilnic Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, pri kateri je na razpolago tudi moj naslov in ostali podatki.

VSE DENARNE ZADEVE TERJATVE V HRANILNIH KNJIŽICAH VSEH DENARNIH ZAVODOV, VREDNOSTNE PAPIRJE (Vojno škodo)

NAKUP IN PRODAJA

Izvede razne kompenzacije, plačila dolgov pri denarnih zavodih s hranilnimi knjižicami in z gotovino.

IZPOSUJE IN VNOVČI

vse hranilne knjižice **takoj v gotovini** in hranilne knjižice na varno vknjižbo na mesečno odplačevanje v gotovini v **polnem znesku in jamstvu**.

VLAGATELJI IN DOLŽNIKI

OBRNITE se v gornjih zadevah na spodnji naslov. ZANESLJIVE NASVETE glede nakupa, prodaje in naložbe kapitala. Vam daje brezplačno in jamči za strogo solidno izvedbo v vseh poslih.

ALOJZIJ PLANINŠEK, bančna poslov. pisarna, Ljubljana Beethovnova ulica 14 II, telefon 35-10

NOVOST

samo Din 49.50

St. 62.300. Auker-ura
Pravi švicarski stroj
Dobra kvaliteta, les
kromiran okrog
3 plamene garancije
Din 49.50

St. 62.301. Ista s
svetlejšimi kazalci
in številnicami.
(Rad-um)
Din 49.50

Interesajte se za
to, vam polje za
naj in polje za
pronto

H. SUTTNER
LJUBLJANA 6

Lastna protoko-
lirana tovarna
ur v Švici